

დამტკიცებულია საქართველოს იუსტიციის
მინისტრის მ. პ. ნიჭიძე მიერ
1998 წლის "30" ივნისი

ინსტრუქცია
ნოტარიუსის მიერ სანოტარო მოქმედების
შესრულების წესის შესახებ

კანონმდებელი ორგანოს იუსტიციის

მინისტრის პრეზიდიუმი რ. გილიგაშვილი

ბ რ კ ა ნ ე ბ ა

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროსადმი

№ 59 30 06 1998 წ.

ქ. თბილისი

§ 4

დამტკიცდეს „ინსტრუქცია ნოტარიუსის მიერ
სანოტარო მოქმედების შესრულების წესის შესახებ“.

მინისტრი

თ. ნინიძე

თ. ნინიძე

შინაარსი

კარი I ზოგადი დებულებანი	1
კარი II სანოტარო მოქმედების შესრულების ძირითადი წესები	3
კარი III სანოტარო მოქმედების ცალკეულ სახეობათა შესრულების წესები	
თავი I გარიგებათა დამოწმება. გარიგებათა დამოწმების ზოგადი პირობები	13
თავი II საცხოვრებელი სახლების მშენებლობისათვის მიწის ნაკვეთების გამოყოფის ხელშეკრულებათა დამოწმება	18
თავი III მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის ბინის (მაღი ნაწილის) გასხვისების გარიგებათა დამოწმება	19
თავი IV სანოტარო მოქმედებები კერძო სამართლის იურიდიული პირების დაფუძნებისა და მათი შემდგომი საქმიანობის პროცესში	27
თავი V მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) ან სხვა უძრავი ქონების იპოთეკით დატვირთვის ხელშეკრულებათა დამოწმება	31
თავი VI სატრანსპორტო საშუალებების გასხვისების ხელშეკრულებათა დამოწმება	32
თავი VII ანდერძის დადასტურება	33
თავი VIII რწმუნებულებათა დადასტურება	37
თავი IX სამკვიდრო ქონების დასაცავად მიღებული ზომები	38

თავი X	
სამკვიდრო ქონების გაცემა	43
თავი XI	
მუღლეთა საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების მოწმობის გაცემა	47
თავი XII	
ლოკუმენტების ასლებისა და დუბლიკატების, აგრეთვე ლოკუმენტიდან ამონაწერების სისწორის დადასტურება	49
თავი XIII	
ლოკუმენტზე ხელმოწერის ნამდვილობის დადასტურება	50
თავი XIV	
ლოკუმენტზე თარგმანის სისწორის დადასტურება	51
თავი XV	
მოქალაქის ცოცხლად ყოფნის ფაქტის დადასტურება	52
თავი XVI	
მოქალაქის განსაზღვრულ ადგილას ყოფნის ფაქტის დადასტურება	52
თავი XVII	
ფოტოსურათზე გამოსახულ პირთან მოქალაქის იგივეობის ფაქტის დადასტურება	53
თავი XVIII	
ლოკუმენტის წარმოდგენის დროის ფაქტის დადასტურება	53
თავი XIX	
ნოტარიუსის მიერ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა განცხადებების გადაცემა სხვა ფიზიკურ და იურიდიულ პირთათვის	53
თავი XX	
ფულისა და ფასიანი ქაღალდების დეპოზიტში მიღება	54
თავი XXI	
სააღსრულებო წარწერის შესრულება	56
თავი XXII	
თამბუქის გადაუხდელობისათვის პროტესტის, აგრეთვე უაქცეპტო და დუბლიკატული აქცეპტის და ჩეკის გაუნაღდებლობის დადასტურება	58

თავი XXIII	
ლოკუმენტების მიღება შესანახად	60
თავი XXIV	
საზღვაო პროტესტების შესრულება	60
თავი XXV მტკიცებულებათა უზრუნველყოფა	61
კარი IV	
თავი I	
“ნოტარიატის შესახებ” კანონმდებლობის გამოყენება უცხოელთა და მოქალაქეობის არმქონე პირთა მიმართ. უცხოეთის სახელმწიფოთა კანონმდებლობის გამოყენება, საერთაშორისო ხელშეკრულებანი და შეთანხმებანი	64

კარი I

ზოგადი დებულებანი

1. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 41-ე მუხლის შესაბამისად, ნოტარიუსი ასრულებს შემდეგ სანოტარო მოქმედებებს:

ა) ადასტურებს ან ამოწმებს გარიგებებს (ხელშეკრულებას, ანდერძს, რწმუნებულებას და სხვა);

ბ) გასცემს მემკვიდრეობის უფლების მოწმობას;

გ) გასცემს საკუთრების უფლების მოწმობას ქონების ნაწილზე;

დ) გასცემს მეუღლეთა საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების მოწმობას;

ე) იღებს ზომებს სამემკვიდრეო ქონების დასაცავად;

ვ) კანონმდებლობით დადგენილი წესით ყადაღას ადებს საცხოვრებელი სახლის გასხვისებას;

ზ) ადასტურებს დოკუმენტის პირისა და ამონაწერის სისწორეს დედანთან;

თ) ადასტურებს დოკუმენტზე ხელმოწერის ნამდვილობას;

ი) ადასტურებს დოკუმენტის ერთი ენიდან მეორეზე თარგმნის სისწორეს;

კ) ადასტურებს მოქალაქის ცოცხლად ყოფნის ფაქტს;

ლ) ადასტურებს მოქალაქის განსაზღვრულ ადგილას ყოფნის ფაქტს;

მ) ადასტურებს დოკუმენტის წარდგენის დროს;

ნ) ადასტურებს მოქალაქის იგივეობას ფოტოსურათზე გამოსახულ პირთან;

ო) გადასცემს პირის განცხადებას და ცნობას სხვა პირს;

პ) დეპოზიტში იღებს ფულს, ფასიან ქაღალდებს და ფასეულობებს;

ჟ) ასრულებს სააღსრულებო წარწერას;

რ) ასრულებს თამასუქის პროტესტს;

ს) გასანაღდებლად წარადგენს ჩეკს და ადასტურებს ჩეკის გაუნაღდებლობას;

ტ) შესანახად იღებს დოკუმენტებს;

უ) აფიქსირებს მტკიცებულებებს;

ფ) ასრულებს საზღვაო პროტესტს.

ამავე მუხლის „ბ-ვ“ პუნქტებით გათვალისწინებულ სანოტარო მოქმედებას ნოტარიუსი ასრულებს სამუშაო უბნის მიხედვით.

“ნოტარიატის შესახებ” კანონით განსაზღვრულ მოქმედებათა გარდა, ნოტარიუსი ასრულებს აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა მოქმედებებს.

სანოტარო მოქმედებასთან დაკავშირებით ნოტარიუსი სამართლებრივ დახმარებას უწევს პირებს და მათი შუამდგომლობით ადგენს სამართლებრივი დოკუმენტების პროექტებს.

2. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის შესაბამისად, ნოტარიუსი და ნოტარიუსის შემცვლელი პირი თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობენ საქართველოს კონსტიტუციით, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კონსტიტუციებით, „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონით, საქართველოს კანონმდებლობით, საერთაშორისო ხელშეკრულებებითა და აქტებით.

3. ნოტარიუსი ვალდებულია საიდუმლოდ შეინახოს ცნობები, რომლებიც მისთვის ცნობილი გახდა სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით და ეს მოვალეობა ძალაში რჩება მისი სამსახურიდან გათავისუფლების შემდეგაც.

სანოტარო მოქმედებათა საიდუმლოების წესების დაცვა ევალება აგრეთვე იმ პირსაც, რომლისთვისაც ცნობილი გახდა ამა თუ იმ სანოტარო მოქმედების შესრულების შესახებ მის სამსახურებრივ მოვალეობასთან დაკავშირებით. ადვოკატს, საგადასახადო სამსახურის თანამშრომელს ეკრძალებათ სასამართლო გადაწყვეტილების გამოტანამდე გადასცენ სხვა პირებს ნოტარიუსისაგან მიღებული ინფორმაცია, გამოაქვეყნონ ეს ინფორმაცია საჯარო გამოსვლაში.

ნოტარიუსს შეუძლია ვაახმაუროს ცნობა ანდერძის არსებობის შესახებ ან ამ ანდერძის შინაარსი მხოლოდ მონდერძის გარდაცვალების შემდეგ. სანოტარო მოქმედების საიდუმლოების დაცვის მოვალეობისაგან ნოტარიუსი შეიძლება წერილობით გაათავისუფლოს იმ პირმა, რომლის დავალებითაც შესრულდა სანოტარო მოქმედება ან მისმა უფლებამონაცვლემ, ან წარმომადგენელმა. თუ პირი გარდაიცვალა და მას უფლებამონაცვლე არ ჰყავს ან მასთან დაკავშირება შეუძლებელია და/ან არსებობს სხვა პატივ-სადები მიზეზი, ნოტარიუსს საიდუმლოების დაცვის მოვალეობისაგან ათავისუფლებს სასამართლო.

4. ნოტარიუსი მოვალეა ხელი შეუწყოს ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს მათი უფლებების განხორციელებასა და კანონიერი ინტერესების დაცვაში, განუმარტოს მათ თავიანთი უფლება-მოვალეობანი, გააფრთხილოს შესასრულებელი სანოტარო მოქმედების შედეგების შესახებ, რათა მხარეთა იუ-

რიდიული გაუთვითცნობიერებლობა და სხვა მსგავსი გარემოებანი გამოყენებული არ იქნეს მათივე ინტერესების საზიანოდ.

აუცილებლობის შემთხვევებში ნოტარიუსმა, იმ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა თხოვნით, რომლებმაც მიმართეს მას სანოტარო მოქმედების შესასრულებლად, უნდა შეადგინოს გარიგებების, წესდებებისა და განცხადებების პროექტები, მოამზადოს დოკუმენტების ასლები და მათი ამონაწერები, აგრეთვე მისცეს ახსნა—განმარტებანი სანოტარო მოქმედების შესრულებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

ამ სამუშაოს შესრულება შეიძლება დაევალოს აგრეთვე სანოტარო ბიუროს შტატში მყოფ სტაჟიორს.

5. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის შესაბამისად, სანოტარო საქმის წარმოება მიმდინარეობს სახელმწიფო ენაზე.

თუ პირი, რომელიც ითხოვს სანოტარო მოქმედების შესრულებას, ვერ ფლობს სახელმწიფო ენას და შესაბამისად არც ნოტარიუსი ფლობს მას, ნოტარიუსი დასამოწმებელი (დასადასტურებელი) დოკუმენტის შინაარსს უთარგმნის თარჯიმნის მონაწილეობით. თუ პირი არ ფლობს იმ ენას, რომელზეც შესრულებულია დოკუმენტი, ის ხელს აწერს დოკუმენტს მისთვის ცნობილ ენაზე. ნოტარიუსი სანოტარო მოქმედებას ასრულებს თარჯიმნის მონაწილეობით. აღნიშნული გარემოება შესაბამის ასახვას ჰპოვებს შესრულებულ დოკუმენტზე.

კარი II

სანოტარო მოქმედების შესრულების ძირითადი წესები

6. სანოტარო მოქმედება შეიძლება შესრულდეს ნებისმიერ სანოტარო ბიუროში საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. „ნოტარიატის შესახებ“ კანონის 41-ე მუხლის „ბ-ვ“ პუნქტებით დადგენილ შემთხვევებში სანოტარო მოქმედების შესრულება შეუძლია მხოლოდ იმ ნოტარიუსს, რომელიც განსაზღვრულ უბანს ემსახურება, ხოლო „ნოტარიატის შესახებ“ კანონის 48-ე მუხლით დადგენილ შემთხვევებში იუსტიციის მინისტრის მიერ საამისოდ უფლებამოსილება მინიჭებული ნოტარიუსი.

7. სანოტარო მოქმედება სრულდება სანოტარო ბიუროში. ცალკეულ შემთხვევებში სანოტარო მოქმედება შეიძლება შესრულდეს აღნიშნული ბიუროს გარეთაც, თუ მოქალაქეს, რომლისთვისაც მოქმედება სრულდება, ავად-

მყოფობის, ინვალიდობის ან სხვა პატივსადები მიზეზით არ შეუძლია გამოცხადდეს სანოტარო ბიუროსში.

თუ სანოტარო მოქმედება სრულდება სანოტარო ბიუროს შენობის გარეთ, დამადასტურებელ წარწერაში და სანოტარო მოქმედების სარეგისტრაციო რეესტრში აღინიშნება სანოტარო მოქმედების შესრულების ადგილი და მისამართი.

8. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 46-ე მუხლის შესაბამისად, სანოტარო მოქმედება სრულდება ნოტარიუსთან ყველა საჭირო დოკუმენტის წარდგენისა და ამ სანოტარო მოქმედების შესრულებისათვის გათვალისწინებული გადასახადის შეტანის შემდეგ.

სანოტარო მოქმედების შესრულება შეიძლება გადაიდოს:

• თუ გამოთხოვილია დამატებითი მონაცემები ან დოკუმენტები, — მათ შემოსვლამდე;

• თუ ტარდება ექსპერტიზა, — ექსპერტის დასკვნის მიღებამდე;

დაინტერესებული პირის თხოვნით, — თუ მას რომელსაც სურს მიმართოს სასამართლოს იმ უფლებაზე ან ფაქტზე შედავებისათვის, რომლის დამოწმებას ან დადასტურებასაც ითხოვს მეორე პირი. ამ შემთხვევაში ნოტარიუსს უფლება აქვს გადადოს სანოტარო მოქმედების შესრულება არაუმეტეს ათი დღის ვადით. თუ ნოტარიუსის მიერ დადგენილ ვადაში სასამართლოდან მიღებული არ იქნა ცნობა დაინტერესებული მოქალაქის სასამართლოსათვის მიმართვის თაობაზე.

სანოტარო მოქმედების შესრულება ჩერდება სასამართლოს შესაბამისი შეტყობინების საფუძველზე, სასამართლოში დავის გადაწყვეტამდე.

სანოტარო მოქმედების გადადების ან შეჩერებისას ნოტარიუსი არ გაცემს სანოტარო წესით დამოწმებულ (ან დადასტურებულ) დოკუმენტს ან მოწმობას.

9. სანოტარო მოქმედების შესრულების დროს ნოტარიუსი ადგენს სანოტარო მოქმედების მთხოვნელი ფიზიკური ან იურიდიული პირის ან მათი წარმომადგენლის ვინაობას. თუ ნოტარიუსი პირს პირადად იცნობს, პიროვნების დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენა საჭირო არ არის. პიროვნების დადგენა ხდება პირადობის დამადასტურებელი მოწმობით.

დოკუმენტის ასლისა და მისი ამონაწერის ნამდვილობის დადასტურებისას, მოქალაქის ვინაობა შეიძლება დადგენილი იქნეს აგრეთვე იმ მოწმობით, რომელიც გაცემულია დაწესებულების, საწარმოს, ორგანიზაციის მიერ პირის სამუშაო ადგილის მიხედვით, ინვალიდობის მოწმობით, ომის მონაწილის მოწმობით.

16 წლამდე ასაკის არასრულწოვანის ვინაობის დადგენა ხდება მისი დაბადების მოწმობით.

სამხედრო მოსამსახურის ვინაობის დადგენა ხდება სამხედრო ნაწილისა და სამხედრო დაწესებულების სარდლობის მიერ გაცემული პირადობის მოწმობისა და სამხედრო ბილეთის საფუძველზე.

საქართველოში დროებით საცხოვრებლად ჩამოსული იმ პირის ვინაობა, რომელიც მუდმივად ცხოვრობს საზღვარგარეთ, დადგინდება მისი საზღვარგარეთული პასპორტით.

საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრები უცხოელი მოქალაქის და მოქალაქეობის არმქონე პირის ვინაობის დადგენა ხდება ბინადრობის მოწმობის ან ეროვნული პასპორტის მიხედვით, რომელიც რეგისტრირებულია საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოებში ან სხვა საამისოდ უფლებამოსილ ორგანოებში.

10. გარიგებათა დამოწმებისას ან დადასტურებისას, აგრეთვე ზოგიერთი სხვა სანოტარო მოქმედების შესრულების დროს (მაგალითად, დოკუმენტზე ხელმოწერის ნამდვილობის დადასტურებისას) ნოტარიუსი ამოწმებს გარიგების მონაწილეების და სხვა პირების ხელმოწერის ნამდვილობას.

11. გარიგებათა დამოწმებისას ან დადასტურებისას ნოტარიუსი არკვევს ფიზიკური პირის ქმედუნარიანობასა და ამოწმებს გარიგებაში მონაწილე იურიდიულ პირთა ან წარმომადგენელთა უფლებამოსილებას.

12. სანოტარო წესით დასამოწმებელ ან დასადასტურებელ გარიგებებს, აგრეთვე განცხადებებსა და სხვა დოკუმენტებს ხელს აწერენ ნოტარიუსის თანდასწრებით. თუ გარიგების, განცხადების და სხვა დოკუმენტის ხელმოწერას ნოტარიუსი არ დასწრებია, ხელმომწერმა პირადად უნდა დაადასტუროს, რომ დოკუმენტს მან მოაწერა ხელი.

13. თუ პირს ავადმყოფობის, ფიზიკური ნაკლის ან სხვა საპატიო მიზეზის გამო არ შეუძლია ხელი მოაწეროს დოკუმენტს, მისი დავალებითა და თანდასწრებით, დოკუმენტს ხელი შეიძლება მოაწეროს სხვა პირმა სანოტარო მოქმედების შემსრულებელი თანამდებობის პირის წინაშე. გარიგების, განცხადების და სხვა დოკუმენტის ტექსტში უნდა აღინიშნოს მიზეზი, რომლის გამოც სანოტარო მოქმედების შესრულების მოხოვნელმა პირმა პირადად ვერ შესძლო დოკუმენტზე ხელის მოწერა.

თუ სანოტარო მოქმედების შესრულების მოხოვნელი პირი წერა-კითხვის უცოდინარი ან უსინათლოა, ნოტარიუსი მოვალეა წაუკითხოს მას დოკუმენტის ტექსტი, რაც უნდა აღინიშნოს დოკუმენტზე.

თუ სანოტარო მოქმედების შესრულების მოხოვნელი პირი ყრუ, მუნჯი (ან ყრუ-მუნჯია) ან ყრუ, მუნჯი ან ყრუ-მუნჯი პირი წერა-კითხვის უცოდი-

ნარია, მაშინ სანოტარო მოქმედების შესრულებას აუცილებლად უნდა დაესწროს წერა-კითხვის მცოდნე პირი, შესაბამისი სპეციალისტი ან ის პირი, რომელიც თავისუფლად ამყარებს კონტაქტს ყრუ, მუნჯ და ყრუ-მუნჯ პირთან, რომელსაც შეუძლია გააგებინოს მას საქმის არსი და აღნიშნული დადასტუროს თავისი ხელმოწერით (რომ გარიგების, განცხადების ან სხვა დოკუმენტის შინაარსი შეესაბამება მასში მონაწილე ყრუ, მუნჯი ან ყრუ-მუნჯი პირის ნებას).

14. ნოტარიუსს უფლება აქვს გამოითხოვოს სახელმწიფო დაწესებულებიდან, საჯარო თუ კერძო სამართლის იურიდიული პირებისაგან ცნობები და დოკუმენტები, რომლებიც საჭიროა სანოტარო მოქმედების შესრულებისათვის. შესაბამისი ცნობები და დოკუმენტები უნდა წარედგინოს ნოტარიუსს დადგენილ ვადაში. ეს ვადა არ უნდა აღემატებოდეს ერთ თვეს.

15. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 48-ე მუხლის შესაბამისად, ნოტარიუსს უფლება არა აქვს შეასრულოს სანოტარო მოქმედება, რომელშიც მონაწილეობს თვითონ, მისი მეუღლე, თავისი ან მეუღლის მშობლები, შვილები, პაპები, ბებიები, ძმები ან დები. „ნოტარიატის შესახებ“ 41-ე მუხლის „ბ-ვ“ პუნქტებით გათვალისწინებული მოქმედებები სრულდება მხოლოდ ამ კანონის მე-14 მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ საშუალებებში.

ნოტარიუსს უფლება არა აქვს დაამოწმოს გარიგება, რომელშიც მონაწილეობს საწარმო ან კომერციული გაერთიანება, რომლებიც დაფუძნებულია ნოტარიუსის მეუღლის, შვილების, თავისი ან მეუღლის მშობლების კუთვნილი კაპიტალის საფუძველზე.

იმ შემთხვევაში, როცა ნოტარიუსს უფლება არა აქვს შეასრულოს სანოტარო მოქმედება „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 48-ე მუხლის პირველ და მეორე პუნქტებში გათვალისწინებულ გარემოებათა გამო, სანოტარო მოქმედების უფლებამოსილებას იუსტიციის მინისტრი დააკისრებს სხვა ნოტარიუსს.

ამ კანონის 41-ე და 48-ე მუხლის მოთხოვნათა უგულებელყოფით შესრულებული სანოტარო მოქმედება ბათილია.

16. ნოტარიუსი სანოტარო საქმისწარმოებაში არ იღებს დოკუმენტს, რომელშიც არის ამოფხეკილი ადგილები, მინაწერები, წაშლილი სიტყვები და სხვა ისეთი შესწორებანი, რომლებიც წინასწარ დათქმული არ იყო, აგრეთვე ფაქტით შესრულებულ დოკუმენტებს.

სანოტარო მოქმედების შესასრულებლად არ მიიღება ორ ან მეტ ცალკე ფურცელზე შედგენილი დოკუმენტი, თუ ფურცლები არ არის დანომრილი და ზონარგაყრილი, ანდა ფურცლების ოდენობა არ არის დადასტურებული

ამ სახელმწიფო დაწესებულების, საწარმოს ან ამხანაგობის თანამდებობის პირის ხელმოწერით და ბეჭდით, რომელმაც დოკუმენტი გასცა. წარმოებაში არ მიიღება აგრეთვე ფაქსით, ტელექსით და "ნოტარიატის შესახებ" კანონის 57-ე და 58-ე მუხლების უკუღებელებით შესრულებული დოკუმენტები.

17. სანოტარო წესით დამოწმებულ ან დადასტურებულ გარიგებათა ტექსტი უნდა დაიწეროს ნათლად და გარკვევით. თარიღი და ვადა, რომელიც დოკუმენტის შინაარსს შეეხება, ერთხელ მაინც უნდა დაიწეროს სიტყვებით, ხოლო იურიდიულ პირთა სახელწოდება – შეუმოკლებლად და მიეთითოს მათი ადგილსამყოფელი, რეგისტრაციის თარიღი და ადგილი, დირექტორების გვარი და სახელი, საჭირო შემთხვევაში კი – საანგარიშსწორებო ანგარიშის და ბანკის განყოფილების ნომერი. ფიზიკური პირის სახელი, გვარი, დაბადების წელი უნდა დაიწეროს მთლიანად, დაბადების ადგილისა და თარიღის, ასევე საცხოვრებელი ადგილის აღნიშვნით. უცხოელ მოქალაქეთა სახელით გარიგების დადასტურებისას აღინიშნება აგრეთვე მათი მოქალაქეობა.

ბოლომდე შეუვსებელი სტრიქონები და სხვა თავისუფალი ადგილები დოკუმენტებზე უნდა გადაიხაზოს. საზღვარგარეთ მოქმედებისათვის გათვალისწინებულ დოკუმენტებზე გადახაზვა დაუშვებელია.

დოკუმენტებზე აუცილებელი მინაწერები და შესწორებები კეთდება სათანადო პირთა (გარიგების მონაწილეთა და გარიგებაზე, განცხადებაზე და სხვა დოკუმენტზე ხელმოწერ პირთა) ხელმოწერამდე და გამეორდება დამადასტურებელი წარწერის ბოლოს. ამასთან, შესწორებები ისე უნდა გაკეთდეს, რომ შეცლომით დაწერილი, შემდეგ კი გადახაზული ტექსტის წაკითხვა შეიძლებოდეს თავდაპირველ ტექსტში.

თუ შესწორება შეტანილია იმ დოკუმენტის ტექსტში, რომელსაც ხელს არ აწერენ მხარეები, დამადასტურებელი წარწერის ბოლოს ნოტარიუსმა უნდა აღნიშნოს ეს და დაამოწმოს ხელმოწერით და ბეჭდით.

თუ დასადასტურებელი ან დასამოწმებელი დოკუმენტი შედგენილია არასწორად ან უწიგნურად, ნოტარიუსი წინადადებას აძლევს მთხოვნელ პირს გაასწოროს იგი და/ან შეადგინოს განმეორებით. პირის თხოვნით, დოკუმენტი შეიძლება გაასწოროს ან შეადგინოს ნოტარიუსმა ან ამ დებულების მე-5 პუნქტის თანახმად სტაჟიორმა. იმ შემთხვევაში, როცა დასადასტურებელი, გასაცემი ან დასამოწმებელი დოკუმენტი შედგენილია რამდენიმე ცალკე ფურცელზე, ისინი უნდა იყოს ზონარგაყრილი, ხოლო ფურცლები დანომრილი. ზონარგაყრილი ფურცლების რაოდენობა დადასტურდება ნოტარიუსის ხელმოწერით და ბეჭდით.

18. გარიგებათა დამოწმებისას ან დადასტურებისას, დოკუმენტის ასლსა და მისგან ამონაწერის სისწორის, ერთი ენიდან მეორეზე დოკუმენტის თარგმნის სისწორის, დოკუმენტზე ხელმოწერის ნამდვილობის, დოკუმენტების წარდგენის დროის და სხვა სანოტარო მოქმედებათა შესრულებისას, დოკუმენტზე კეთდება დამადასტურებელი წარწერა, რომელიც მოწმდება ნოტარიუსის ხელმოწერითა და ბეჭდით. დამადასტურებელი წარწერის ფორმები შემუშავდება და მტკიცდება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

დამადასტურებელი წარწერის ტექსტი უნდა დაიბეჭდოს ან დაიწეროს ხელით, ნათლად, გადაშლებისა და ამოფხეკის გარეშე. შეუვსებელი ადგილები უნდა გადაიხაზოს, მინაწერები და სხვა შესწორებანი აღინიშნოს წინა პუნქტში აღწერილი წესით.

თუ დამადასტურებელი წარწერა არ ეტევა შესაბამის დოკუმენტზე, იგი შეიძლება გაგრძელდეს ან მთლიანად დაიწეროს დოკუმენტზე მიკრულ ქაღალდის ფურცელზე. ამ შემთხვევაში ფურცლები, რომლებზეც გადმოცემულია დოკუმენტის ტექსტი და დამადასტურებელი წარწერა, ზონარგაყრილი და დანომრილი უნდა იყოს, ფურცლების რაოდენობა უნდა დადასტურდეს ნოტარიუსის ხელმოწერით და ბეჭდით.

დამადასტურებელი წარწერის გადაცდომისა ან მისი გაგრძელებისათვის დასაშვებია ქაღალდის ფურცლის მიწება, რომელიც უნდა დაეწებოს დოკუმენტს და აღნიშნული დადასტურდეს ნოტარიუსის ხელმოწერით და ბეჭდით, რომლის ანაბეჭდი ნაწილობრივ უნდა აისახოს მიწებებულ ფურცლებზე.

19. ნოტარიუსის მიერ შესრულებული სანოტარო მოქმედება ტარდება სარეგისტრაციო ჟურნალში — რეესტრში. ყოველ სანოტარო მოქმედებას ეძლევა ცალკე რიგითი ნომერი. ნომერს, რომლითაც სანოტარო მოქმედება რეგისტრირებულია რეესტრში, აღინიშნება გაცემულ დოკუმენტსა და დამადასტურებელ წარწერაში.

რეესტრი ზონარგაყრილი, ხოლო მისი ფურცლები დანომრილი უნდა იყოს. ფურცლების რაოდენობა მოწმდება იუსტიციის სამინისტროს საამისოდ უფლებამოსილ მუშაკთა ხელმოწერით და ილუქება სამინისტროს ბეჭდით.

სანოტარო მოქმედება ნოტარიუსის მიერ რეესტრში ჩაიწერება მხოლოდ დოკუმენტზე დამადასტურებელი წარწერისა და ხელმოწერის შემდეგ. რეესტრში ფანქრით ჩანაწერის გაკეთება დაუშვებელია. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების იუსტიციის სამინისტროების ნებართვით სანოტარო ბიუროებში, შეიძლება შემოღებულ იქნეს რამდენიმე რეესტრი. ასეთ შემთხვევაში თითოეულ რეესტრს მიეცემა დამოუკიდებელი ინდექსი. დოკუმენტზე ნომერი ამგვარად აღინიშნება: №1-1, №1-2, №2-1 და ა. შ. (პირველი ციფრი ნიშნავს ინდექსის

ნომერს, ხოლო მეორე – ჩანაწერის რიგით ნომერს). თითოეული რეესტრის ანგეჟის ნომერი უცვლელი რჩება წლის განმავლობაში.

სარეგისტრაციო რეესტრიდან ამონაწერს სანოტარო მოქმედების შესახებ ნოტარიუსი გასცემს იმ ფიზიკური და იურიდიული პირების წერილობითი განცხადების საფუძველზე, რომელთა მიერაც იყო შესრულებული ესა თუ ის სანოტარო მოქმედება, აგრეთვე სასამართლოს, პროკურატურის, გამოძიების, მოკვლევის ორგანოებისა და ადვოკატურის მოთხოვნით მათ წარმოებაში არსებულ სისხლის სამართლის ან სამოქალაქო საქმის გამო.

20. დოკუმენტები, რომელთა საფუძველზეც შესრულებულია სანოტარო მოქმედება, თან დაერთვის გარიგების, სამკვიდრო მოწმობის და სხვა დოკუმენტის იმ ეგზემპლარს, რომელიც სანოტარო ბიუროში რჩება.

დოკუმენტის დელანი (მაგალითად, დაბადების, ქორწინების, გარდაცვალების მოწმობა) უბრუნდება მათ წარმომდგენ პირებს, ხოლო სანოტარო ბიუროში რჩება საქმისწარმოებისათვის საჭირო დოკუმენტის ასლები. ასლებს წარადგენენ დაინტერესებული პირები ან მათი თხოვნით დაამზადებს სანოტარო ბიუროს მუშაკი და დაადასტურებს ნოტარიუსი, რის შესახებაც გაკეთდება წარწერა „ასლი სწორია“, დაისძება ნოტარიუსის ხელმოწერა და თარიღი.

სანოტარო მოქმედების შესრულების მოთხოვნელი მოქალაქეების, მათი წარმომადგენლების ან სახელმწიფო დაწესებულების, საწარმოსა და ორგანიზაციის წარმომადგენელთა ვინაობის დამადასტურებელი დოკუმენტები უბრუნდება მათ წარმომდგენ პირებს, პირადობის დამადასტურებელი საბუთის ასლის დაუტოვებლად, მაგრამ რეესტრში, გარიგების მონაწილეთა ქმედუნარიანობის შემოწმების დასტურად, ჩაიწერება დოკუმენტის დასახელება, მისი ნომერი, გაცემის თარიღი და დოკუმენტის გამცემი დაწესებულების დასახელება, დოკუმენტის მფლობელის სახელი და გვარი, დაბადების წელი (აუცილებლობის შემთხვევაში – თვე და რიცხვი).

21. სანოტარო ბიუროში არ რჩება შემდეგი დოკუმენტები ან მათი ასლები:

იურიდიული პირის წესდება და დებულება, დოკუმენტი მისი წარმომადგენლების უფლებამოსილების შესახებ (გარდა გარიგების ხელშეკრულების დასადებად გაცემული რწმუნებულებისა);

დოკუმენტები, რომლებიც ადგენენ მოქალაქეთა პირადი საკუთრების უფლებას მიწის ნაკვეთზე, საცხოვრებელ სახლზე, ბინაზე (ან მათ ნაწილზე) ან ძრავალბინიან სახლში ან ინდივიდუალურ მენაშენეთა საბინაო-სამშენებლო ამხანაგობის სახლში, - მათი გასხვისების შესახებ გარიგებათა დამოწმებისას იმ შემთხვევაში, როცა მესაკუთრე ასხვისებს თავის კუთვნილ (სახლს ან ბინის ნაწილს), აგრეთვე იმ შემთხვევაში როცა მესაკუთრეებს

აქვთ ერთი საერთო საბუთი სახლზე ან ბინაზე და ერთ-ერთი მათგანი ასხვისებს თავის კუთვნილ წილს ან წილის ნაწილს, აგრეთვე დაუმთავრებელი სახლის გასხვისების შესახებ ხელშეკრულების, საცხოვრებელი სახლის წილის ოდენობის დაწესების, ოდენობის შეცვლის შესახებ შეთანხმების დამოწმებისას;

ხელშეკრულებები საკუთრების უფლებით ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლის აშენების შესახებ დამაგრებულ მიწის ნაკვეთზე (ხელშეკრულებები მიწის ნაკვეთის გამოყოფის შესახებ საცხოვრებელი სახლის ასაშენებლად, განაშენიანების უფლების შესახებ) არ რჩება სანოტარო ბიუროში იმ შემთხვევაშიც, როცა მესაკუთრე მთლიანად ასხვისებს საცხოვრებელ სახლს, ბინას, აგრეთვე სამკვიდრო მოწმობის გაცემის დროს. ამ შემთხვევაში, ხელშეკრულება ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლის აშენების შესახებ (მიწის ნაკვეთზე ნაგებობის დამაგრების გეგმა და სახლის მშენებლობის პროექტი) სათანადო აღნიშვნით

(გასხვისების, სამკვიდრო მოწმობის გაცემის შესახებ) გადაეცემა სახლის, ბინის (სახლის, ბინის ნაწილის) შემძენს (მემკვიდრეს);

შეუვალობის მოწმობები - დაჯავშნული საცხოვრებელი ფართობის ქვექირავნობის ხელშეკრულებათა დადასტურებისას;

ავტომოტოსატრანსპორტო საშუალებათა ტექნიკური პასპორტები და ქვითრები გამოსაღების გადახდის შესახებ - აღნიშნულ საშუალებათა გასხვისების შესახებ ხელშეკრულების დადასტურებისას, მემკვიდრეობის უფლების და საკუთრების უფლების მოწმობათა მიცემისას.

აღნიშნული დოკუმენტების არსებობის შესახებ აღნიშვნა კეთდება სანოტარო ბიუროში დატოვებული გარიგების, მემკვიდრეობის უფლების და საკუთრების უფლების მოწმობათა გაცემის შესახებ განცხადებების ეგზემპლარებზე, ამავე დროს შეიტანება სანოტარო მოქმედების რეესტრში, რის შემდეგაც ისინი დაუბრუნდება წარმდგენ პირს.

საცხოვრებელ სახლზე (სახლის ნაწილზე) უფლების დამდგენი დოკუმენტის ასლი სანოტარო ბიუროს საქმეებში რჩება იმ შემთხვევაში, თუ არ შემთხვევა მიწის ნაკვეთის ან საცხოვრებელი სახლის (სახლის ნაწილის ოდენობა) მითითებული უფლების დამდგენ საბუთსა და ტექნიკენტარიზაციის ბიუროს მიერ გაცემულ ცნობას.

22. ნოტარიუსის მიერ დადასტურებული ან დამოწმებული დოკუმენტის დაკარგვის შემთხვევაში გაიცემა დაკარგული დოკუმენტის ასლი.

ნოტარიუსი ვასცემს აგრეთვე „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 44-ე მუხლში ჩამოთვლილ თანამდებობის პირთაგან შესანახად შემოსული ანდერძის ასლებს.

დოკუმენტის ასლი უნდა შეიცავდეს დადასტურებული ან გაცემული დოკუმენტის მთლიან ტექსტს.

დოკუმენტის ასლზე კეთდება დამადასტურებელი წარწერა დაწესებული ფორმის მიხედვით.

ანდერძის ასლი შეიძლება მიეცეს მოანდერძეს, ხოლო მისი გარდაცვალების შემდეგ, მოანდერძის გარდაცვალების მოწმობის წარმოდგენის შემთხვევაში – ანდერძში აღნიშნულ მემკვიდრეებს. ანდერძში აღნიშნული მემკვიდრეების გარდაცვალების შემთხვევაში, ანდერძის ასლი შეიძლება მიეცეთ მემკვიდრეებს მას შემდეგ, რაც ისინი წარადგენენ მოწმობებს მოანდერძისა და გარდაცვლილი მემკვიდრის გარდაცვალების შესახებ, ხოლო აუცილებლობის შემთხვევაში ნათესაური კავშირის დამადასტურებელ საბუთს.

23. თუ წარმოდგენილი დოკუმენტის ნამდვილობა ეჭვს იწვევს, ნოტარიუსებს უფლება აქვთ შეაჩერონ ეს დოკუმენტი და გაგზავნონ იგი ექსპერტიზაზე.

ექსპერტიზაზე გაგზავნის შესახებ ნოტარიუსს გამოაქვს დადგენილება, რომელშიც აღინიშნება:

დადგენილების გამოტანის თარიღი;

დადგენილების გამომტანი ნოტარიუსის გვარი და ინიციალები, სანოტარო ბიუროს დასახელება;

დოკუმენტის დასახელება, ვის სახელზეცაა იგი გაცემული;

ვინ (გვარი, სახელი, დაბადების თარიღი, საცხოვრებელი ადგილი) წარმოადგინა დოკუმენტი სანოტარო მოქმედების შესასრულებლად;

გარემოება, რამაც გამოიწვია ექსპერტიზაზე დოკუმენტის გაგზავნის აუცილებლობა;

სად (რომელ საექსპერტო დაწესებულებაში) იგზავნება დოკუმენტი ექსპერტიზის ჩასატარებლად;

საკითხები, რომლებზეც საჭიროა ექსპერტიზის დასკვნა.

24. ნოტარიუსი უარს ამბობს სანოტარო მოქმედების შესრულებაზე, თუ:

ასეთი მოქმედების შესრულება ეწინააღმდეგება კანონს;

მოქმედება არ უნდა შესრულდეს სანოტარო ორგანოს მიერ ან უნდა შესრულდეს სხვა სანოტარო ბიუროში;

სანოტარო მოქმედების შესრულებას ითხოვს არაქმედუნარიანი პირი ან წარმომადგენელი, რომელსაც არ გააჩნია სათანადო უფლებამოსილება; ან იურიდიული პირის სახელით დადებული გარიგება ეწინააღმდეგება მისი წესდების თუ დებულების მიზნებს;

სანოტარო მოქმედების შესრულებას ითხოვს პირი, რომელიც თუმცა ქმედუნარიანია, მაგრამ მოცემული მომენტისათვის ისეთ მდგომარეობაში იმყოფება, რომ არ ესმის თავისი მოქმედების მნიშვნელობა და არ შეუძლია უხელმძღვანელოს მას;

გარიგება არ შეესაბამება კანონის მოთხოვნებს ან სრულდება ისეთი მიზნით, რაც აშკარად ეწინააღმდეგება მორალურ ნორმებს;

ლოკუმენტი არ შეესაბამება კანონის მოთხოვნებს ან შეიცავს, მოქალაქის პატივისა და ღირსების შეურაცხმყოფელ ცნობებს.

ნოტარიუსმა იმ პირის მოთხოვნით, რომელსაც უარი ეთქვა სანოტარო მოქმედების შესრულებაზე, უნდა ჩამოაყალიბოს უარის მიზეზები წერილობითი სახით და განმარტოს მისი გასაჩივრების წესი. ამ შემთხვევებში, ნოტარიუსს არაუგვიანეს სამი დღისა გამოაქვს დადგენილება სანოტარო მოქმედების შესრულებაზე უარის შესახებ. დადგენილებაში უნდა აღინიშნოს:

სდადგენილების გამოტანის თარიღი;

ნოტარიუსის გვარი და ინიციალები, სანოტარო ბიუროს დასახელება;

სანოტარო მოქმედების შესრულების მოთხოველი პირის გვარი, სახელი, დაბადების თარიღი, მისი საცხოვრებელი ადგილი (ან იურიდიული პირის დასახელება და მისამართი);

რა სანოტარო მოქმედების შესრულებას ითხოვდა მოქალაქე;

რა მოტივით ეთქვა უარი სანოტარო მოქმედების შესრულებაზე (კანონმდებლობაზე მითითებით);

უარის გასაჩივრების წესი და ვადები.

25. თუ ნოტარიუსი აღმოაჩენს, რომ მის მიერ დაშვებული შეცდომის საფუძველზე შესრულებული სანოტარო მოქმედება არასწორია, იგი მოვალეა ამის შესახებ აცნობოს სასამართლოს და მოითხოვოს აღნიშნული სანოტარო მოქმედების გაუქმება და მის მიერ მიღებული ზომების შესახებ შეატყობინოს იუსტიციის მინისტრს. ნოტარიუსს თავისი ინიციატივით ან დაინტერესებულ პირთა თხოვნით შეუძლია გაასწოროს მხოლოდ აშკარა კალმისმიერი შეცდომები, ან აშკარა არითმეტიკული შეცდომები, რომლებიც არ ცვლიან დადასტურებული ან დამოწმებული დოკუმენტის არსს.

თუ ნოტარიუსი აღმოაჩენს, რომ მის მიერ დაანგარიშებული საზღაური არასწორია, მაშინ იგი ვალდებულია ამის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს იმ პირს, ვისი მოთხოვნის საფუძველზეც შესრულდა სანოტარო მოქმედება.

კარი III

სანოტარო მოქმედების ცალკეულ სახეობათა შესრულების წესები

თავი I

გარიგებათა დამოწმება

გარიგებათა დამოწმების ზოგადი პირობები

26. გარიგების დამოწმება ეწოდება სანოტარო მოქმედებას, რომლის დროსაც ნოტარიუსი ამოწმებს დასამოწმებელი გარიგების (დოკუმენტების) მთელ შინაარსს, მის შესაბამისობას მოქმედ კანონმდებლობასთან და გარიგების მონაწილეთა ნების შესატყვისობას მოქმედ სამართალთან.

მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად სავალდებულო სანოტარო დამოწმებას ექვემდებარება:

ა) კავშირისა და ფონდის წესდებები (სამოქალაქო კოდექსის 32-ე მუხლი);

ბ) ცვლილებები კავშირისა და ფონდის წესდებებში (სამოქალაქო კოდექსის 34-ე მუხლი);

გ) გარიგებაზე ხელის მოწერის გადანდობა სხვა პირისათვის (სამოქალაქო კოდექსის 70-ე მუხლი);

დ) უძრავი ქონების შეძენა, გასხვისება, გაცვლა, ჩუქება და მათთან გათანაბრებული გარიგებები (სამოქალაქო კოდექსის 183-ე მუხლი);

ე) ბინაზე საკუთრების უფლების გასხვისება, შეძენა გაცვლა და მათთან გათანაბრებული გარიგებები (სამოქალაქო კოდექსის 210-ე მუხლი);

ვ) აღნაგობის უფლების წარმოშობა, შეძენა, შეცვლა და მათთან გათანაბრებული გარიგებები (სამოქალაქო კოდექსის 234-ე მუხლი);

ზ) უზუფრუქტის დადგენა, შეცვლა და მათთან გათანაბრებული გარიგებანი (სამოქალაქო კოდექსის 243-ე მუხლი);

თ) იპოთეკის წარმოშობა, შეცვლა და მათთან გათანაბრებული გარიგებანი (სამოქალაქო კოდექსის 289-ე მუხლი);

ი) ჩუქების დაპირება (სამოქალაქო კოდექსის 525-ე მუხლი);

კ) სამისდღეშიო რჩენის ხელშეკრულება, უძრავი ქონების გადაცემის შემთხვევაში (სამოქალაქო კოდექსის 942-ე მუხლი);

ლ) ინდივიდუალური საწარმოსა და სამეწარმეო საზოგადოებათა დამფუძნებელი დოკუმენტები (მეწარმეთა შესახებ კანონის 2.7 და 5.2 მუხლები), წესდებების ცვლილებები;

მ) სამეწარმეო საზოგადოებაში წილთა გასხვისების დათმობის და სხვა ხელშეკრულებები;

ნ) სახელობით აქციათა გასხვისება, თუ აქცია არ არის სააქციო ბარათის ფორმით გაცემული (მეწარმეთა კანონი 52.1 მუხლი);

ო) კოოპერატივში გაწევრიანების შესახებ განცხადების დამოწმება (მეწარმეთა შესახებ კანონის 61.2 მუხლი);

საქორწინო ხელშეკრულება ექვემდებარება სანოტარო წესით დადასტურებას, რომლის დროსაც ნოტარიუსი ვალდებულია მხარეებს განუმარტოს მათი უფლებები და მოვალეობები კანონით დადგენილი წესით (სამოქალაქო კოდექსის 1174 მუხლი).

მხარეთა სურვილისამებრ შეიძლება დამოწმდეს სხვა ისეთი გარიგებებიც, რომლებისთვისაც კანონმდებლობით დადგენილი არ არის სავალდებულო სანოტარო დამოწმება.

27. ნოტარიუსი მოვალეა სანოტარო მოქმედების შესრულებისას განუმარტოს მხარეებს სანოტარო მოქმედების შინაარსი და სამართლებრივი შედეგები, შეამოწმოს შეესაბამება თუ არა წარმოდგენილ გარიგებათა პროექტების შინაარსი მხარეთა ნამდვილ ნება-სურვილს. ნოტარიუსი მოვალეა იზრუნოს, რათა არ შეილახოს იმ პირთა ინტერესები, რომლებმაც კანონი არ იცინა და საჭიროებენ სამართლებრივ დახმარებას („ნოტარიატის შესახებ“ კანონის 50-ე მუხლი).

28. გარიგებანი იმ ქონების გასხვისებისა და გირავნობის შესახებ, რომელიც რეგისტრაციას ექვემდებარება, შეიძლება დამოწმდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი იქნება გასასხვისებელ ან დასაგირავებელ ქონებაზე საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტები.

29. გარიგების მონაწილეთა ასაკით ქმედუნარიანობის გამორკვევისას ნოტარიუსი გამოითხოვს დოკუმენტს, რომელშიც აღნიშნულია გარიგების მონაწილეთა ასაკი (იხ. ამ დებულების მე-19 პუნქტი).

თუ ნოტარიუსს საფუძველი აქვს ივარაუდოს, რომ გარიგების რომელიმე მონაწილეს სულით ავადმყოფობის ან ჭკუასუსტობის გამო არ შესწევს უნარი გაიგოს თავისი მოქმედების მნიშვნელობა და შედეგი, ხოლო ცნობები ამ პირის ქმედუნაროდ აღიარების შესახებ არ არსებობს, ნოტარიუსი, ამ დებულების 49-ე მუხლის შესაბამისად გადადებს გარიგების შესრულებას და გამოარკვევს, არსებობს თუ არა სასამართლოს გადაწყვეტილება პირის ქმედუნაროდ ან შეზღუდულ ქმედუნარიანად აღიარების შესახებ. თუ ასეთი გადაწყვეტილება სასამართლოს არ გამოუტანია, ნოტარიუსი თავისი ვარაუდის შესახებ ატყობინებს პირს ან ორგანიზაციას, რომლებსაც შეუძლიათ აღძრან სასამართლოს წინაშე საკითხი ამ პირის ქმედუნაროდ ან შეზღუდულ ქმედუნარიანად აღიარების შესახებ.

დუნარიანად აღიარების შესახებ. თავის წერილში ნოტარიუსი სთხოვს შეატყობინონ მას მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ. კომპეტენტური თანამდებობის პირის ან ორგანიზაციის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად ნოტარიუსი ან დაამოწმებს გარიგებას, ანდა შეაჩერებს სანოტარო მოქმედების შესრულებას სასამართლოში საქმის განხილვამდე.

30. გარიგებანი 7 წლამდე ასაკის მცირეწლოვანთა, აგრეთვე შეზღუდულ ქმედუნარიანად აღიარებული პირის სახელით, აგრეთვე იმ პირთა სახელით, რომლებიც სასამართლოს წესით აღიარებულნი არიან ქმედუნაროდ შეიძლება დადონ მათმა მშობლებმა, მშვილებლებმა ან მეურვეებმა.

7-დან 18 წლამდე ასაკის არასრულწლოვანთა სახელით დადებული გარიგებანი შეიძლება დამოწმდეს მხოლოდ მშობელთა, მშვილებელთა ან მზრუნველთა თანხმობით.

თუ მშობლებს (მშვილებლებს), მეურვეებს ან მზრუნველებს რაიმე მიზეზით (იყოფებიან მივლინებაში, ცხოვრობენ სხვა ადგილზე და ა. შ.) არ შეუძლიათ მისცენ თანხმობა გარიგების დასამოწმებლად, იგი შეიძლება დამოწმდეს სამეურვეო და სამზრუნველო ორგანოს წარმომადგენლის მონაწილეობით. ამასთან, დაცული უნდა იყოს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1287-1305 მუხლების მოთხოვნები.

ნოტარიუსი ითხოვს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს ნებართვას (მეურვის უფლებით დადონ და მზრუნველის უფლებით თანხმობა განაცხადონ) სამზრუნველო ან სამეურვეო პირის სახელით ისეთი გარიგებანი, რომლებიც სცილდება საყოფაცხოვრებო გარიგებათა ფარგლებს. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წინასწარი ნებართვაა საჭირო სანოტარო წესით დასამოწმებელ ხელშეკრულებათა დასადებად, როგორცაა სამეურვეო პირის კუთვნილ უფლებებზე უარის თქმა, ქონების გაყოფა, საცხოვრებელი სადგომის გაცვლა და ქონების გასხვისება.

სასამართლოს წესით შეზღუდულქმედუნარიან პირად აღიარებულის მიერ დადებულ გარიგებათა (გარდა წვრილმანი ყოფითი გარიგებებისა) ნამდვილობისათვის აუცილებელია მისი კანონიერი წარმომადგენლის თანხმობა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც შეზღუდულქმედუნარიანი პირი გარიგებით იღებს სარგებელს.

არ დაიშვება სამეურვეო პირის სახელით ჩუქების ან ჩუქების დაპირების ხელშეკრულების დამოწმება.

ეს წესები ვრცელდება იმ გარიგებებზეც, რომელსაც თავიანთი არასრულწლოვანი შვილების სახელით სდებენ მშობლები (მშვილებლები), როგორც მეურვეები (მზრუნველები).

სასამართლოს წესით შეზღუდულქმედუნარიან პირად აღიარებულის მიერ დადებულ გარიგებათა (გარდა წვრილმანი ყოფითი გარიგებისა) ნამდვილობისათვის აუცილებელია მისი კანონიერი წარმომადგენლის თანხმობა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც შეზღუდულქმედუნარიანი პირი გარიგებით იღებს სარგებელს.

31. გარიგებაში მონაწილე იურიდიულ პირთა ქმედუნარიანობის შემოწმებისას, ნოტარიუსები მოვალენი არიან გაეცნონ იურიდიული პირის წესდებას ან დებულებას და შეამოწმონ, შეესაბამება თუ არა შესასრულებელი მოქმედება წესდებით ან დებულებით იურიდიული პირის ხელმძღვანელისათვის მინიჭებულ უფლებამოსილებას.

32. წარმომადგენლის უფლებამოსილება დადასტურდება მის სახელზე გაცემული რწმუნებულებით. ნოტარიუსები არ მოითხოვენ რწმუნებულებას გარიგების და სხვა მოქმედების შესასრულებლად იმ იურიდიულ პირთა ხელმძღვანელებისაგან, რომელთაც კანონით, წესდებით ან დებულებით მინიჭებული აქვთ გარიგების დადების უფლება. ასეთ შემთხვევაში მათ მოეთხოვებათ მხოლოდ თანამდებობრივი მდგომარეობის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენა.

თუ იურიდიული პირის მართვა კოლექტიური ორგანოს მიერ ხდება, ამ ორგანოს ხელმძღვანელს მოეთხოვება საბუთი თანამდებობის პირის არჩევისა და მათ შორის უფლება-მოვალეობების განაწილების შესახებ.

გარიგებები იმ ქონების გასხვისებისა და დავირაჟების შესახებ, რომლებიც რეგისტრაციას ექვემდებარება, შეიძლება დამოწმდეს თუ წარმოდგენილი იქნება გასასხვისებელი ან დასავირაჟებელი ქონების საკუთრების უფლების დამადასტურებელი საბუთი.

33. შეთანხმება ქონების გასხვისების ხელშეკრულების მოშლის შესახებ შეიძლება გაფორმდეს, როგორც ხელშეკრულებაზე თანდართული ცალკე დოკუმენტის შედგენით, ისე მხარეთა მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულების ყველა ვებემპლარზე შესაბამისი წარწერითაც.

შეთანხმება ქონების გასხვისების იმ ხელშეკრულებათა მოშლის შესახებ, რომლებიც ჯერ კიდევ არ არის რეგისტრირებული შესაბამის ორგანოში, მხარეთა განცხადების საფუძველზე ფორმდება როგორც ხელშეკრულებაზე თანდართული ცალკე დოკუმენტის შედგენით, ისე მხარეთა მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულების ყველა ვებემპლარზე შესაბამისი წარწერითაც.

იმ შემთხვევაში, თუ მიღებულია სასამართლოს გადაწყვეტილება ქონების გასხვისების ხელშეკრულების ბათილად ცნობის შესახებ, ნოტარიუსი ამას აღნიშნავს რეესტრში და ხელშეკრულების იმ ვებემპლარზე, რომელიც ინახება სანოტარო ბიუროში.

ქონების გასხვისების ხელშეკრულების მოშლის შემდეგ გამყიდველს (გამსხვისებელს) მისი მოთხოვნით უბრუნდება სანოტარო ბიუროში არსებული უფლების განმსაზღვრელი დოკუმენტი (ან მისი დუბლიკატი), რომელიც გამყიდველს (გამსხვისებელს) ჰქონდა ქონების გასხვისების შესახებ მოსაშლელი ხელშეკრულების დადებაზე.

ამ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ხელშეკრულების მოშლისას მხარეთა მიერ გადახდილი საზღაური დაბრუნებას არ ექვემდებარება.

34. საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული უძრავი ქონების (მიწის ნაკვეთი, საცხოვრებელი სახლი, ბინა და სხვა) გასხვისების შესახებ ხელშეკრულებათა მოშლის თაობაზე რეგისტრაციისათვის წარდგენილი უნდა იქნას განცხადება და მოშლილი ხელშეკრულება და სხვა დოკუმენტები, რასაც ნოტარიუსი აღნიშნავს დამადასტურებელ წარწერაში და განუმარტავს მხარეებს. კერძოდ, მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულება სანოტარო წესით დამოწმების შემდეგ რეგისტრირებული უნდა იქნეს საჯარო რეესტრში, ხოლო ხელშეკრულება ავტომატოსა-ტრანსპორტო საშუალებათა გასხვისების შესახებ წარდგენილი უნდა იქნეს სახელმწიფო ავტონისპექციაში ამ საშუალებათა რეგისტრაციისა და აღრიცხვისათვის.

35. ხელშეკრულებები, ანდერძები, რწმუნებულებები და სხვა დოკუმენტები რომლებშიც ჩამოყალიბებულია სანოტარო წესით დასადასტურებელ ან დასამოწმებელ გარიგებათა შინაარსი, ნოტარიუსებს წარედგინებათ სულ ცოტა, ორ ეგზემპლარად მაინც, რომელთაგან ერთი რჩება სანოტარო საქმის-წარმოებაში.

გარიგების მონაწილენი ხელს აწერენ ხელშეკრულების ყველა ეგზემპლარს. დამადასტურებელი წარწერა ასევე კეთდება ყველა ეგზემპლარზე. გარიგების მონაწილეებს, სურვილისამებრ, მიეცემა თითო ეგზემპლარი.

36. გარიგების ღირებულების განსაზღვრისას მხედველობაში მიიღება გარიგების საგანზე (ნივთზე ან უფლებაზე) სხვა ვალდებულების ან უფლების არსებობის ფაქტი.

მხარეთა მიერ საგნის (ნივთის ან უფლების) შეუსაბამო ფასის განცხადების შემთხვევაში, გარიგების ღირებულების საფუძვლად მიიჩნევა, ამ საგანზე (ნივთზე ან უფლებაზე) შესაბამისი იდენტური (ერთგვაროვანი) გარიგების შესახებ არსებული ინფორმაცია. კერძოდ:

- ა) საჯარო რეესტრის მონაცემები;
- ბ) ნივთის ან უფლების დაზღვევის ფასი;

გ) სხვა სარწმუნო მონაცემებით დადგენილი ფასი (საბირჟო კოტირების შესახებ მონაცემები, სახელმწიფო სტატისტიკური სამსახურის ცნობები, დამოუკიდებელი ექსპერტის (აუდიტის) დასკვნები და სხვა.

თავი II

საცხოვრებელი სახლების მშენებლობისათვის მიწის ნაკვეთების გამოყოფის ხელშეკრულებათა დამოწმება

36. საცხოვრებელი სახლების მშენებლობისათვის მიწის ნაკვეთების მიცემის ხელშეკრულებებს ამოწმებენ ნოტარიუსები მიწის ნაკვეთის გამოყოფის ადგილის მიხედვით უძრავ ქონებაზე საკუთრების შექენისათვის დადგენილი წესით.

აღნიშნულ ხელშეკრულებათა დამოწმებისას ნოტარიუსები გამოითხოვენ ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების გადაწყვეტილებას მიწის ნაკვეთის გამოყოფის შესახებ და მიწის ნაკვეთის გეგმისა და განაშენიანების პროექტის ორ ეგზემპლარს.

მიწის ნაკვეთის გეგმა და განაშენიანების პროექტი თან დაერთვის ხელშეკრულებათა ეგზემპლარებს, რომლებიც მხარეებს ეძლევათ. სანოტარო ბიუროში დარჩენილ ეგზემპლარს მიწის ნაკვეთის გეგმა და განაშენიანების პროექტი არ დაერთვის.

საჭირო არ არის განაშენიანების პროექტის წარდგენა მაშინ, როცა დადასტურდება ხელშეკრულება სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის მიწის ნაკვეთების გამოყოფასთან დაკავშირებით მოქალაქეთა კუთვნილი ნაგებობების გადასატანად მიწის ნაკვეთების მიცემის შესახებ.

საცხოვრებელი სახლის მშენებლობისათვის მიწის ნაკვეთები გადაეცემა ან საკუთრებაში ან აღნაგობის უფლებით სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული პირობებით.

თავი III

მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის ბინის (მისი ნაწილის) გას-
ხვისების გარიგებათა დამოწმება

37. მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მისი ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულებათა სანოტარო წესით დამოწმებისას ნოტარიუსები ამოწმებენ, ეკუთვნის თუ არა ისინი გამსხვისებელ პირს.

ვინაიდან სამოქალაქო კოდექსის 150-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად საცხოვრებელი სახლი განეკუთვნება მიწის ნაკვეთის არსებით შემადგენელ ნაწილს, საცხოვრებელი სახლის გასხვისების ხელშეკრულება მოწმდება მიწის ნაკვეთთან ერთად. ეს ნიშნავს, რომ შემძენი საკუთრების უფლებას მოიპოვებს როგორც სახლზე, ასევე მიწის ნაკვეთზე. საცხოვრებელი სახლის ნასყიდობის ხელშეკრულებაში ნოტარიუსმა უნდა მიუთითოს, რომ იყიდება როგორც სახლი, ისე ამ სახლის კუთვნილი მიწის ნაკვეთი.

38. გასასხვისებელ მიწის ნაკვეთზე, საცხოვრებელ სახლზე (სახლის ნაწილზე) ან ბინაზე საკუთრების უფლება დასტურდება შემდეგი დოკუმენტებით:

სანოტარო წესით დადასტურებული ხელშეკრულებით პირადი საკუთრების საცხოვრებელი სახლის ასაშენებლად მიწის ნაკვეთის გამოყოფის შესახებ (ხელშეკრულება განაშენიანების უფლების შესახებ, დადებული 1948 წლის 26 აგვისტომდე), აგრეთვე ხელშეკრულებით ინდივიდუალურ მენაშენეთა საბინაო-სამშენებლო ამხანაგობებისათვის საცხოვრებელი სახლის ასაშენებლად მიწის ნაკვეთის გამოყოფის შესახებ;

სანოტარო წესით დადასტურებული (1931-1936 წლებში კომუნალური ორგანოს მიერ დამოწმებული) ყიდვა-გაყიდვის (მათ შორის გამსხვისებლის სამისდღეშიო გარდაცვალებამდე რჩენის პირობით), ნაჩუქრობის, გაცვლილობის ხელშეკრულებით;

საჯარო ვაჭრობით საცხოვრებელი სახლის შეძენის აქტის ან ოქმის ასლით;

აქტით სახლის დემუნიციპალიზაციის შესახებ;

მემკვიდრეობის უფლების მოწმობით;

მეუღლეთა საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების მოწმობით;

სახლზე საკუთრების უფლების დამადასტურებელი კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილების ასლით ან აღმასრულებელი ფურცლით;

ხელშეკრულებით სახლის გაყოფის შესახებ;

სარეგისტრაციო მოწმობით;

ბინის პრივატიზაციის შემთხვევაში პრივატიზაციის ხელშეკრულებით; მიწის საკუთრების უფლების დამადასტურებელი მოწმობით.

39. 1997 წლის 25 ნოემბრამდე პრივატიზებული ბინის გასხვისებისას გამოითხოვება პრივატიზაციის მომენტში ბინაზე უფლების მქონე ოჯახის ყველა სრულწლოვანი წევრის თანხმობა. 1997 წლის 25 ნოემბრის შემდეგ პრივატიზებულ ბინებზე ყველა თანამესაკუთრის სახელი და გვარი შეტანილი უნდა იქნეს საჯარო რეესტრში. ნოტარიუსმა პრივატიზების ხელშეკრულება უნდა გააფორმოს ბინაზე უფლების მქონე ყველა სრულწლოვანი წევრის სახელზე. ოჯახის თითოეულ წევრს უფლება აქვს უარი განაცხადოს თავის წილზე ოჯახის სხვა წევრის სასარგებლოდ, რაც შესაბამისად უნდა გაფორმდეს წილის დათმობის ხელშეკრულებით.

37-ე პუნქტში ჩამოთვლილ დოკუმენტებზე, გარდა სარეგისტრაციო მოწმობისა, აღნიშნული უნდა იყოს, რომ ისინი რეგისტრირებულია ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროში, ხოლო 1997 წლის 25 ნოემბრიდან – საჯარო რეესტრში (მარეგისტრირებელ ორგანოში).

40. გასასხვისებელ მიწის ნაკვეთზე, სახლზე, ბინაზე, (მათ ნაწილზე) ან უფლების განმსაზღვრელი დოკუმენტის გარდა, ნოტარიუსი გამოითხოვს სამოქალაქო კოდექსის 1514-ე მუხლის მოთხოვნებით გათვალისწინებულ დოკუმენტაციას ან საჯარო რეესტრიდან ამონაწერს.

თუ ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროს ცნობაში ან საჯარო რეესტრის ამონაწერში აღნიშნული მიწის ნაკვეთის ფართობი უფრო მეტია, ვიდრე უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტშია აღნიშნული, აგრეთვე იმ შემთხვევებში, როცა ცნობიდან ან საჯარო რეესტრის ამონაწერიდან ირკვევა, რომ მესაკუთრემ მიაშენა (დააშენა) სახლს ან სათანადო ნებართვის გარეშე გადააკეთა არასაცხოვრებელი სადგომი საცხოვრებლად, ნოტარიუსი მოთხოვს წარუდგინონ მას ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილება მიწის ნაკვეთის ფართობის შეცვლის, მიშენების (დაშენების), ანდა გადაკეთების ნებართვის შესახებ. თუ ასეთი გადაწყვეტილება არ არსებობს, მიწის ნაკვეთის და საცხოვრებელი სახლის, (სახლის ნაწილის) ფართობი გასხვისების ხელშეკრულებაში აღინიშნება უფლების განმსაზღვრელი დოკუმენტის მიხედვით.

თუ ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროს ცნობაში ან საჯარო რეესტრის ამონაწერში აღნიშნული მიწის ნაკვეთის ან საცხოვრებელი სახლის ფართობი უფრო ნაკლები აღმოჩნდება, ვიდრე ეს აღნიშნულია უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტში, გასხვისების ხელშეკრულებაში მათი ფართობი აღინიშნება ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროს ცნობის ან საჯარო რეესტრის ამონაწერის მიხედვით.

41. მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მისი ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულების დამოწმებისას ნოტარიუსი ამოწმებს სახლი, ბინა (ან მათი ნაწილი) ან მიწის ნაკვეთი სხვა სანივთო უფლებებით ხომ არ არის დატვირთული.

ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროს ცნობაში ან საჯარო რეესტრის ამონაწერში აღნიშნული მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) სხვა სანივთო უფლებით დატვირთვის მიუხედავად, ნოტარიუსი მოვალეა შეამოწმოს ეს მონაცემები სანოტარო ბიუროს მონაცემების მიხედვით ან გამოითხოვოს შესაბამისი ცნობა, რის შესახებაც აღნიშვნა კეთდება ხელშეკრულების იმ ეგზემპლარზე, რომელიც რჩება სანოტარო ბიუროში.

თუ მიწის ნაკვეთი დატვირთულია სხვა სანივთო უფლებით, მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) ან გასხვისების ხელშეკრულება შეიძლება დამოწმდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ შემძენი თანახმაა შეიძინოს ნივთი ამ უფლებრივი დატვირთვით, ხოლო თუ გასხვისებაზე დადებულია ყადაღა - ყადაღის მოხსნის შემდეგ.

✓ "ნოტარიატის შესახებ" კანონის 41-ე მუხლის "ვ" პუნქტის თანახმად, ნოტარიუსი, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ყადაღას ადებს საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) გასხვისებას ამავე მუხლის "ე" და "ო" პუნქტების შესაბამისად, ისე საკუთრების დატვირთვის თაობაზე და აცნობებს მარეგისტრირებელ ორგანოს.

42. ხელშეკრულება იმ მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) გასხვისების შესახებ, რომელიც შეძენილია ქორწინების რეგისტრაციის შემდეგ და წარმოადგენს მეუღლეთა საერთო საკუთრებას, შეიძლება დამოწმდეს მხოლოდ მეორე მხარის (ცოლის, ქმრის) წერილობითი თანხმობის საფუძველზე, თუ საქორწინო ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

გასხვისებაზე თანხმობის შესახებ მეუღლის განცხადების ხელმოწერის ნამდვილობა სანოტარო წესით უნდა დაადასტუროს ნოტარიუსმა ან „ნოტარიატის შესახებ“ კანონის 43-ე მუხლით უფლებამოსილმა თანამდებობის პირმა. ხელმოწერის დადასტურება საჭირო არ არის, თუ მეუღლე პირადად გამოცხადდება და ჩააბარებს ნოტარიუსს განცხადება გასხვისებაზე თანხმობის შესახებ. ამ შემთხვევაში ნოტარიუსი დაადგენს მეუღლის ვინაობას და შეამოწმებს მისი ხელმოწერის ნამდვილობას, რის შესახებ გააკეთებს აღნიშვნას განცხადებაზე და მიუთითებს მეუღლის ვინაობას, რა დამადასტურებელი დოკუმენტი იქნა წარმოდგენილი, მის ნომერს, გაცემის თარიღს და დოკუმენტის გამცემი ორგანოს დასახელებას.

თუ მეორე-მხარე (ცოლი, ქმარი) განცხადებაში აღნიშნავს პერსონალურად ვის (ფიზიკური პირის გვარი, სახელი, იურიდიული პირის დასახელება) უნდა მიყიდოს ან აჩუქოს ერთობლივად შეძენილი მიწის ნაკვეთი, სახლი, ბინა (ან მათი ნაწილი), ანდა აღნიშნულია ფასი და გაყიდვის სხვა პირობები, ნოტარიუსი გასხვისების ხელშეკრულების დამოწმებისას მოვალეა შეამოწმოს დაცულია, თუ არა მეუღლის განცხადებაში აღნიშნული პირობები.

თუ მეუღლე (ცოლი, ქმარი), რომლის სახელზეც რეგისტრირებულია სახლი, ბინა (ან მათი ნაწილი) აპირებს მის გასხვისებას, ხოლო სახლზე, ბინაზე (ან მათ ნაწილზე) უფლების განმსაზღვრელი დოკუმენტით (სარეგისტრაციო მოწმობა, ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროს მოწმობა, საჯარო რეესტრის ამონაწერი და სხვა.) შეუძლებელია დადგინდეს მისი შეძენის დრო და საფუძველი, ნოტარიუსმა უნდა გამოიძახოს სანოტარო ბიუროში მეორე მეუღლე, გასასხვისებელ სახლში, ბინაში (ან მათ ნაწილზე) მისი წილის გარკვევის მიზნით. თუ იგი სანოტარო ბიუროში არ გამოცხადდება დაწესებულ ვადაში და განცხადების მიღების დღიდან ერთი თვის ვადაში არ აცნობებს ნოტარიუსს თავის მოსაზრებებს, ნოტარიუსს შეუძლია დაამოწმოს მიწის ნაკვეთის სახლის (სახლის ნაწილის), ან ბინის გასხვისების ხელშეკრულება იმ მეუღლის სახელით, რომელზედაც ირიცხება საცხოვრებელი სახლი (სახლის ნაწილი) უფლების განმსაზღვრელი დოკუმენტის მიხედვით.

43. მიწის ნაკვეთის, სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულება შეიძლება დამოწმდეს მეორე მხარის (ცოლის, ქმრის) თანხმობის გარეშე თუ უფლების განმსაზღვრელი დოკუმენტიდან, ქორწინების მოწმობიდან, საქორწინო ხელშეკრულებიდან ან სხვა დოკუმენტიდან ირკვევა, რომ მიწის ნაკვეთი, სახლი, ბინა (ან მათი ნაწილი) არ არის საერთო, არამედ ერთი მხარის (ცოლის, ქმრის) პირადი საკუთრებაა (შეძენილია მეუღლეთა დაქორწინებამდე, მიღებულია მემკვიდრეობით ან ნაჩუქრობის ხელშეკრულებით, ანდა არ არის ქორწინების განმავლობაში შეძენილი ან ქორწინების პერიოდში შეძენილი სახლი, ბინა (ან მათი ნაწილი) ადრე გაყოფილია, ანდა საქორწინო ხელშეკრულებით წარმოადგენს ერთ-ერთი მეუღლის საკუთრებას.

მხვის ნაკვეთის, სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულება შეიძლება დამოწმდეს მეორე მეუღლის (ცოლის, ქმრის) თანხმობის გარეშე იმ შემთხვევებშიც, თუ მისი საცხოვრებელი ადგილი უცნობია ან არსებობს სასამართლო გადაწყვეტილება პირის უგზოუკვლოდ დაკარგულად ცნობის შესახებ. აღნიშნულის დამადასტურებლად წარდგენილ უნდა იქნეს სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება.

თუ მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) გამსხვისებელი პირი წარადგენს წერილობით განცხადებას იმის შესახებ, რომ

მა არა ჰყავს მეუღლე (მარტოხელაა, ქვრივია), ნოტარიუსი ამას აცნობებს გარეგნის მეორე მონაწილეს, რომელიც იმის დასტურად, რომ აღნიშნული გარემოება მისთვის ცნობილია, ხელს აწერს განცხადებაზე. ეს განცხადება უნდა გამომდინარეობდეს პირადად საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის გამსხვისებელი პირისაგან. ხოლო წარმომადგენლის მეშვეობით გარეგნის დადების შემთხვევაში - წარმომადგენლისაგან.

44. იმ შემთხვევაში, როცა საცხოვრებელი სახლის, ბინის საერთო წილობრივი საკუთრების ერთ-ერთი მონაწილე ყიდის თავის კუთვნილ წილს გარეშე პირზე, ნოტარიუსი უნდა დარწმუნდეს, რომ გამყიდველმა წერილობით აცნობა საერთო წილობრივი საკუთრების დანარჩენ მონაწილეებს, რომ ჰყიდის თავის კუთვნილ წილს გარეშე პირზე (ფასისა და სხვა პირობების აღნიშვნით, რომელთა მიხედვითაც იყიდება ეს წილი).

იმის მტკიცებულებად რომ საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეებს ეცნობათ საერთო სახლიდან (ბინიდან) წილის მომავალი გაყიდვის შესახებ წარმომადგენლეს ნოტარიუსის მოწმობა გამყიდველის განცხადების გაცემის თაობაზე, ან საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეთა განცხადება იმის შესახებ, რომ ისინი უარს ამბობენ განახორციელონ მიწის ნაკვეთის ან სახლის გასაყიდი ნაწილის უპირატესი შესყიდვის უფლება (ფასისა და სხვა პირობების აღნიშვნით, რომელთა მიხედვითაც იყიდება ეს წილი).

საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეთა განცხადებაზე ხელმოწერის ნამდვილობა შეიძლება დაამოწმოს „ნოტარიატის შესახებ“ კანონის 43-ე მუხლით გათვალისწინებულმა თანამდებობის პირმა.

ხელმოწერის ნამდვილობის დამოწმება საჭირო არ არის თუ საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილე პირადად გამოცხადდება ნოტარიუსთან და შეიტანს განცხადებას უპირატესი შესყიდვის უფლებაზე უარის შესახებ. ამ შემთხვევაში ნოტარიუსი დაადგენს მის პიროვნებას, შეამოწმებს ხელმოწერის ნამდვილობას, რასაც აღნიშნავს განცხადებაზე, აგრეთვე მიუთითებს პიროვნების დამადასტურებელი რა საბუთი იქნა წარმოდგენილი, ვის მიერ და როდის არის ეს საბუთი გაცემული, განმცხადებლის გვარსა და სახელს, დაბადების წელს (აუცილებლობის შემთხვევაში თვესა და რიცხვს).

თუ აღნიშნულ განცხადებას საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეს გადასცემს ნოტარიუსი, რომელიც ამოწმებს ხელშეკრულებას, მაშინ მოწმობა განცხადების გაცემის შესახებ არ გაიცემა, მაგრამ განცხადების ეგზემპლარი, ნოტარიუსის ხელმოწერით მისი ჩაბარების შესახებ, თან უნდა დაერთოს მიწის ნაკვეთის ან სახლის (ბინის) წილის ნასყიდობის ხელშეკრულების ეგზემპლარს, რომელიც რჩება სანოტარო ბიუროში.

საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეთაგან მიღებული პასუხი დაერთვის გასხვისების ხელშეკრულების ეგზემპლარს, რომელიც რჩება ნოტარიუსთან.

თუ სახლის წილს ყიდულობს საერთო წილობრივი საკუთრების ერთ-ერთი მონაწილე, საერთო წილობრივი საკუთრების სხვა მონაწილეთა შეტყობინება საჭირო არ არის. სახლის ან ბინის ნაწილის ნაჩუქრობის, გაცვლილობის, სამისდღეშიო რჩენის პირობით სახლის ან ბინის წილის გაყიდვის ხელშეკრულების დამოწმებისას, საჯარო ვაჭრობიდან გაყიდვის შემთხვევაში საჭირო არ არის საერთო წილობრივი საკუთრების სხვა მონაწილეებისათვის შეტყობინების გაგზავნა.

45. თუ საერთო წილობრივი საკუთრების დანარჩენი მონაწილენი უარს იტყვიან უპირატესი შესყიდვის უფლების განხორციელებაზე ან არ განახორციელებენ ამ უფლებას შეტყობინებით დათქმულ ვადაში, ნოტარიუსი დაამოწმებს მესამე პირისათვის მიწის ნაკვეთის, სახლის ან ბინის წილის ნასყიდობის ხელშეკრულებას.

მესამე პირისათვის მიწის ნაკვეთის, სახლის ან ბინის წილის მიყიდვის ხელშეკრულება შეიძლება დამოწმდეს იმ შემთხვევაშიც, თუ საერთო წილობრივი საკუთრების სხვა მონაწილენი არ ცხოვრობენ სახლის ადგილსამყოფელზე და მათი მისამართი უცნობია. ამის დასტურად წარდგენილი უნდა იქნეს ცნობათა ბიუროს (სამისამართო მაგიდის) შესაბამისი დოკუმენტი.

46. არასრულწლოვანთა, აგრეთვე სასამართლოს მიერ ქმედუნაროდ ანდა შეზღუდულ ქმედუნარიანად ცნობილ პირთა კუთვნილი მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მისი ნაწილის) გასხვისების გარიგების დამოწმებისას ნოტარიუსი ხელმძღვანელობს ამ დებულების 31-ე პუნქტით.

47. თუ მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოები ავალებენ მეურვეს ან მზრუნველს არასრულწლოვანთა ან სხვა არაქმედუნარიან პირთა სახელზე შეიტანონ მიწის, სახლის, ბინის (ან მისი ნაწილის) გასხვისების შედეგად მიღებული თანხა, ნოტარიუსმა უნდა შეამოწმოს ამ მოთხოვნის შესრულება და აღნიშნოს ეს ხელშეკრულების ტექსტში.

48. მიწის ნაკვეთის, სახლის წილის გასხვისების შესახებ აღინიშნება უფლების განსაზღვრულ დოკუმენტში.

49. მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის ან ბინის წილის გასხვისების ხელშეკრულების ტექსტში აღინიშნება არითმეტიკული წილი და არა სახლის კონკრეტული ნაწილები.

50. მესაკუთრის მიერ საცხოვრებელი სახლის ან ბინის წილის გასხვისების ხელშეკრულებაში შეიძლება აღინიშნოს აგრეთვე მისი კონკრეტული ნაწილებით სარგებლობის წესი, ასევე მიწის ნაკვეთით სარგებლობის წესი.

საერთო წილობრივი საკუთრების ერთ-ერთი მონაწილის მიერ საცხოვრებელ სახლში მისთვის კუთვნილი წილის გასხვისების ხელშეკრულებაში სახლის კონკრეტული ნაწილებით სარგებლობის წესი შეიძლება აღინიშნოს მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობს საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეთა შესაბამისი შეთანხმება სახლის სარგებლობის წესის შესახებ, ანდა არსებობს მათი წერილობითი თანხმობა ან სასამართლოს გადაწყვეტილება სახლის კონკრეტული ნაწილებით სარგებლობის წესის შესახებ.

საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეთა შორის შეთანხმება საერთო საცხოვრებელი სახლით სარგებლობის წესის შესახებ, სახლის კონკრეტული ნაწილების (ბინა, ოთახები, სართულები და ა. შ.) მითითებით, აგრეთვე შეთანხმება მიწის ნაკვეთით სარგებლობის წესის შესახებ შეიძლება გაფორმდეს დამოუკიდებელი დოკუმენტის სახით. ამგვარი შეთანხმების დადასტურებისას ნოტარიუსს უნდა წარუდგინონ ცნობა ტექნარცხვის ბიუროდან ან საჯარო რეესტრიდან სახლზე ან მიწაზე უფლების განმსაზღვრელი საბუთი.

51. საერთო წილობრივი საკუთრების ბინაში წილის გასხვისების ხელშეკრულების დამოწმებისას ნოტარიუსი განუმარტავს წილის შემძენს, თუ ამ სახლის საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილეთა შორის წინათ დათქმული შეთანხმება წილების შესაბამისად სახლის განცალკევებული სადგომებით სარგებლობის წესის შესახებ ნოტარიულად დამოწმებულია და რეგისტრირებულია (ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროში საჯარო რეესტრში), ეს შეთანხმება სავალდებულოა ამ სახლის საერთო საკუთრების წილის შემძენ პირისათვისაც.

52. თუ სახლზე უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტში წილის ოდენობა აღნიშნული არ არის ანდა არასწორადაა აღნიშნული, შეთანხმება წილის ოდენობის განსაზღვრის ან წილის ოდენობის შეცვლის შესახებ შეიძლება გაფორმდეს, როგორც დამოუკიდებელი დოკუმენტის შედგენით, ისე უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტზე ხელმოწერითაც. ამ დროს ნოტარიუსმა უნდა იხელმძღვანელოს სამოქალაქო კოდექსის 953-968-ე მუხლებით.

თუ წილის ოდენობა იცვლება საერთო წილობრივი საკუთრების ერთ-ერთი მონაწილის მიერ წარმოებული დამატებითი მშენებლობის (მიშენება, დაშენება და ა. შ.) ან საცხოვრებელი სახლის ნაწილის აღების გამო, ნოტარიუსტი გამოითხოვს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილებას დამატებითი მშენებლობის ან სახლის ნაწილის აღების შესახებ, ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროს ცნობას და უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტს.

საერთო წილობრივი საკუთრების მონაწილის გარდაცვალების შემთხვევაში შეთანხმება წილის ოდენობის შეცვლის შესახებ შეიძლება დადასტურდეს იმ მემკვიდრეების მონაწილეობით, რომლებმაც მემკვიდრეობა მიიღეს, მაგრამ არ გაუფორმებიათ იურიდიული უფლებები.

საცხოვრებელი სახლის საერთო წილობრივ საკუთრებაში თითოეული მონაწილის კუთვნილი წილის ოდენობის დადგენის, აგრეთვე წილის ოდენობის შეცვლის შეთანხმებათა დამოწმებისას დამადასტურებელ წარწერაში აღინიშნება, რომ ეს შეთანხმება ექვემდებარება რეგისტრაციას საჯარო რეესტრში (ტექადრიცხვის ბიუროში).

შეთანხმება წილის ოდენობის განსაზღვრის ან შეცვლის შესახებ თანდაერთვის უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტს.

თუ სახლი (სახლის ნაწილი), ბინა მეუღლეთა ერთობლივი საკუთრებაა, საცხოვრებელი სახლის საერთო წილობრივ საკუთრებაში თითოეული მონაწილის კუთვნილი წილის ოდენობის დამოწმებისას ნოტარიუსი მოითხოვს მეორე მხარის (ცოლის, ქმრის) განცხადებას, რომელშიც ასახულია თანხმობა მათ შორის არსებული ხელშეკრულების (აღრე დადებული ხელშეკრულების მოშლის თაობაზე) ნოტარიუსი მოითხოვს მეორე მხარის (ცოლის, ქმრის) განცხადებას, რომელშიც აისახება თანხმობა ხელშეკრულების მოშლის თაობაზე. მოცემულ განცხადებაზე მეუღლის ხელმოწერის ნამდვილობა დასტურდება ამ დებულებით დადგენილი წესით.

მხარეთა შეთანხმებით, სოფლის დასახლების პუნქტებში საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულებათ სანოტარო წესით დამოწმებისას, დაცული უნდა იქნეს გარიგებათა დამოწმების ზოგადი წესები. გარდა ამისა ასეთი ხელშეკრულების დამოწმებისას წარმოდგენილი უნდა იქნეს:

სასოფლო-სამეურნეო კომლის (მოქალაქის მეურნეობა, რომელიც სოფლის ადგილებში ინდივიდუალურ შრომით საქმიანობას ეწევა) ყველა სრულწლოვანი წევრის თანხმობა საცხოვრებელი სახლის, (სახლის ნაწილის) გასხვისებაზე, ხოლო თუ კომლში (მეურნეობაში) არიან არასრულწლოვნები და არაქმედუნარიანი წევრები – მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს თანხმობა;

ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილება სახლის (სახლის ნაწილის) შემქენისათვის მიწის ნაკვეთის გადაცემის შესახებ, საცხოვრებელი სახლის, სახლის ნაწილის კუთვნილების დამადასტურებელი საბუთი, ბინის და მიწის ნაკვეთის ოდენობის, გადასახადის დავალიანების არარსებობის, აგრეთვე სახლის გასხვისების აკრძალვის ან ყადაღის არარსებობის დამადასტურებელ ცნობას წარმოადგენს ადგილობრივი თვითმმართვე-

ლობის მიერ გაცემული ცნობა. გადასახადის დავალიანების არარსებობა შეიძლება დადასტურებული იქნას საფინანსო ორგანოს ცნობით. სახელმწიფო სავალდებულო დაზღვევის მიზნით სახლის შეფასების დასადასტურებლად გამოითხოვება ცნობა სახელმწიფო დაზღვევის ორგანოდან.

თუ მესაკუთრეს აქვს სახლზე (სახლის ნაწილზე) უფლების განმსაზღვრელი საბუთი, ეს საბუთი წარდგენილი უნდა იქნეს ნოტარიუსთან (სანოტარო ბიუროში).

საცხოვრებელი სახლის (სახლის ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულება განმსხვისებლის სამისდღეშიო რჩენის პირობით მოწმდება საცხოვრებელი სახლის (სახლის ნაწილის) გასხვისების ხელშეკრულებათა დამოწმებისათვის დადგენილი ზოგადი წესებით.

აღნიშნული ხელშეკრულების დამოწმებისას უნდა შემოწმდეს გამსხვისებელი არის თუ არა არაშრომისუნარიანი (ასაკით, ჯანმრთელობის მდგომარეობით), რის შესახებაც ხელშეკრულების ტექსტში კეთდება აღნიშვნა.

სამისდღეშიო რჩენის პირობით სახლის (სახლის ნაწილის) გამსხვისებელი არ შეიძლება იყოს არასრულწლოვანი.

თავი IV

სანოტარო მოქმედებები კერძო სამართლის იურიდიული პირების დაფუძნებისა და მათი შემდგომი საქმიანობის პროცესში

ა. კავშირისა და ფონდის წესდებათა სანოტარო დამოწმება

53. სამოქალაქო კოდექსის 32-ე მუხლის თანახმად კავშირისა და ფონდის წესდება უნდა დამოწმდეს სანოტარო წესით. წესდებათა დამოწმების დროს ნოტარიუსმა უნდა შეამოწმოს, შეესაბამება თუ არა წარმოდგენილი წესდება კანონის მოთხოვნებს. კერძოდ, შეიცავს თუ არა იგი:

- ა) საქმიანობის მიზნებს;
- ბ) კავშირის ან ფონდის სახელწოდებებს;
- გ) ადგილსამყოფელს (იურიდიულ მისამართს);
- დ) ქონების ლიკვიდაციისა და განაწილების წესს;
- ე) კავშირის ან ფონდის დამფუძნებლების, შემომწირველების, გამგეობის ყველა წევრის სახელს, გვარს, დაბადების თარიღსა და ადგილს, პროფე-

სიასა და საცხოვრებელ ადგილს, გამგეობის სხდომების დანიშვნისა და მათზე გადაწყვეტილებების მიღების წესებს;

ვ) კავშირის შემთხვევაში კავშირის წვერთა უფლებამოსილებას;

ზ) კავშირში წევრად მიღებისა და წევრობიდან გარიცხვის წესს.

ფონდის წესდების დამოწმებისას ნოტარიუსმა უნდა შეამოწმოს, შეიცავს თუ არა ფონდის წესდება შესაწირავის მინიმალურ ოდენობასა და სახეს, მითითებას თანხის გამოყენების შესახებ.

კავშირის დამფუძნებლები, რომლებიც შეიძლება იყვნენ როგორც ფიზიკური, ისე იურიდიული პირები და რომელთა რაოდენობაც არ უნდა იყოს ხუთზე ნაკლები, პირადად უნდა გამოცხადდნენ ნოტარიუსთან. ნოტარიუსმა მათი თანდასწრებით ხმადალა უნდა წაიკითხოს წესდების ტექსტი. კითხვის მათ, ეთანხმებიან თუ არა წესდების დებულებებს და შემდეგ თითოეულ მათგანს ხელი მოაწერინოს წესდებაზე. ნოტარიუსი ვალდებულია იგივე პროცედურა ჩაატაროს მაშინაც, როცა წესდების ტექსტი თვით ნოტარიუსის მიერაა შედგენილი.

54. ფონდის წესდების დამოწმებისას ნოტარიუსი მოვალეა შეამოწმოს ფონდის დამფუძნებლის ან დამფუძნებლების პიროვნების ინდენტიფიკაცია, წაუკითხოს მას (ან მათ), ეთანხმებიან თუ არა ისინი წესდების დებულებებს და შემდეგ მოაწერინოს წესდებაზე ხელი. ნოტარიუსი ვალდებულია იგივე პროცედურა ჩაატაროს მაშინაც, როცა წესდების ტექსტი თვით ნოტარიუსის მიერაა შედგენილი.

55. თუ ფონდის დამფუძნებელი იღებს ვალდებულებას შეიტანოს ფონდში არაფულადი ქონება, განსაკუთრებით უძრავი ნივთები და უძრავი ნივთების მსგავსი უფლებები, ნოტარიუსი ვალდებულია მოთხოვოს დამფუძნებელს (დამფუძნებლებს) მათზე საკუთრების უფლების დამადასტურებელი ის საბუთი, რომელიც აუცილებელია უძრავი ქონების გასხვისების გარიგებათა დამოწმებისას.

სამოქალაქო კოდექსის 32-ე მუხლით გათვალისწინებულ მონაცემებში ყოველი ცვლილება ასევე უნდა დამოწმდეს სანოტარო წესით. ამ ცვლილებათა დამოწმებისას ნოტარიუსი იყენებს იგივე პროცედურას, რაც წესდების დამოწმებისათვის არის გათვალისწინებული.

ზემოთ აღნიშნული წესების დარღვევით დამოწმებული წესდება ჩაითვლება არშემდგარად და აქედან წარმოშობილი ზიანისათვის ნოტარიუსი პირადად აგებს პასუხს.

ბ. კომერციული იურიდიული პირების წესდების დამოწმება

56. კომერციულ იურიდიულ პირებს, რომელთა წესდებები და სხვა დამფუძნებელი დოკუმენტები სანოტარო წესით უნდა დამოწმდეს, განეკუთვნება: სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, კომანდიტური საზოგადოება, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, სააქციო საზოგადოება, კოოპერატივი.

კომერციული იურიდიული პირების წესდებათა შედგენისა თუ დამოწმების დროს ნოტარიუსმა უნდა მოუსმინოს დამფუძნებელ პარტნიორებს. მან უნდა დააზუსტოს, რომელი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოს დაფუძნება სურთ მათ. განმარტოს, თუ როგორია პარტნიორების პასუხისმგებლობის საკითხი იმის მიხედვით, აფუძნებენ ისინი ამხანაგობის ტიპის საზოგადოება (სას, კს), თუ კაპიტალური ტიპის საზოგადოება (შპს, სს, კოოპერატივი).

ყველა კომერციული იურიდიული პირის წესდება უნდა შეიცავდეს:

საფირმო სახელწოდებას (ფირმა). ნოტარიუსმა ყურადღება უნდა მიექციოს შეესაბამება თუ არა ფირმა მეწარმეთა შესახებ კანონის მე-6 მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს;

ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმას;

ადგილსამყოფელს (იურიდიულ მისამართს);

საქმიანობის საგანს (საქმარისია საქმიანობის საგნის მოკლე აღწერა);

მონაცემებს სამეურნეო წლის დასაწყისისა და დამთავრების შესახებ;

ყოველი დამფუძნებელი პარტნიორის (კოოპერატივის შემთხვევაში — არანაკლებ ორის) სახელს, გვარს, დაბადების ადგილსა და თარიღს, პროფესიას და საცხოვრებელ ადგილს, ხოლო თუ დამფუძნებელი იურიდიული პირია, — მის საფირმო სახელწოდებასა და რეგისტრაციის მონაცემებს (იურიდიული მისამართი, სასამართლოს დასახელება, რომელმაც რეგისტრაციაში გაატარა, იურიდიულ პირთა რეგისტრაციის თარიღი და ნომერი, ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა, მისი წარმომადგენლის მონაცემები);

წარმომადგენლობის უფლებამოსილებას. კერძოდ, იმის, თუ რამდენი დირექტორი ან ხელმძღვანელი პარტნიორი ჰყავს საზოგადოებას და როგორია მათი უფლებამოსილება საზოგადოების წარმოდგენისას მესამე პირებთან ურთიერთობაში — ერთპიროვნულად, ორი ან რამდენიმე ერთობლივად, თუ ყველა ერთად.

კომანდიტური საზოგადოების წესდებაში დამატებით უნდა მიეთითოს ყოველი კომანდიტის შესატანის ოდენობა და შესატანის სახე (ფულადი, თუ არაფულადი).

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების, სააქციო საზოგადოების და კოოპერატივის წესდებაში დამატებით უნდა იყოს აღინიშნოს:

საწესდებო კაპიტალის ოდენობა, მისი შეფასების ფორმა (ფულადი თუ არაფულადი). ნოტარიუსმა უნდა მიაქციოს ყურადღება, რომ საწესდებო კაპიტალის ნომინალური ოდენობა არ უნდა იყოს კანონით დადგენილზე ნაკლები: შპს - 2 000 ლარი, სს - 15 000 ლარი, კოოპერატივისათვის - 100 ლარი.

ყოველი დამფუძნებელი პარტნიორის შესატანის ოდენობა და შესატანის სახე (ფულადი თუ არაფულადი). თუ პარტნიორს შეაქვს არაფულადი შესატანი, განსაკუთრებით უძრავი ქონება ან უძრავი ქონების მსგავსი უფლებები, ნოტარიუსმა მას უნდა მოთხოვოს ამ ქონებაზე საკუთრების უფლების დამადასტურებელი საბუთი. შესატანის განხორციელებით კომერციულ იურიდიულ პირზე გადადის საკუთრების უფლება ამ ქონებაზე. ნოტარიუსმა წესდების დამოწმებისას ეს უნდა აუხსნას მხარეებს. ასევე გააცნოს მათ მეწარმეთა შესახებ კანონის 3.3 მუხლის შინაარსი. ასევე მან უნდა აუხსნას, რომ შესატანის სახით გამოყენებული უძრავი ქონება უნდა გატარდეს საჯარო რეესტრში რეგისტრაციაში იურიდიული პირის სახელზე.

57. ნოტარიუსი წესდების ტექსტს ხმამაღლა წაუკითხავს დამფუძნებლებს, ჰკითხავს მათ ეთანხმებიან თუ არა ისინი წესდების დებულებებს, არაკვევს დამფუძნებელთა ვინაობას და შემდეგ აწერინებს ხელს ყველა დამფუძნებელს წესდებაზე. თუ რომელიმე პარტნიორმა უარი თქვა ხელის მოწერაზე, ნოტარიუსმა ასეთი წესდება არ უნდა დაამოწმოს.

ნოტარიუსი ამოწმებს განცხადებას საწარმოს რეგისტრაციის შესახებ. განცხადება უნდა შეიცავდეს მეწარმეთა შესახებ კანონის 5.4 მუხლით გათვალისწინებულ მონაცემებს.

ნოტარიუსი ამოწმებს კომერციული იურიდიული პირების ხელმძღვანელი ორგანოების დანიშნვისა და არჩევის ოქმებს, სააქციო საზოგადოებაში - სამეთვალყურეო საბჭოს არჩევის ოქმებს და სამეთვალყურეოს საბჭოს სხდომის ოქმს, რომლის მიხედვითაც აირჩა სს-ის დირექტორი. იგივე პროცედურა გამოიყენება მაშინ, როცა შპს-ს აქვს სამეთვალყურეო საბჭო.

ნოტარიუსი ადასტურებს დირექტორებისა და სხვა ხელმძღვანელი პარტნიორების ხელმოწერის ნიმუშს.

58. ნოტარიუსი ადასტურებს სამეწარმეო საზოგადოებაში წილის (პაის) გასხვისების (გაყიდვის, გაცვლის, დათმობისა და ა. შ.) გამო დადებულ ხელშეკრულებებს. ამ დროს ნოტარიუსმა უნდა მოითხოვოს წილზე საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი. ასეთ დოკუმენტს წარმოადგენს ამონაწერი სასამართლოს სამეწარმეო რეესტრიდან. წილის გასხვისების

ხელშეკრულების დამოწმებისას ნოტარიუსმა უნდა მიუთითოს წესდებაში სათანადო ცვლილების შეტანის შესახებ. ნოტარიუსი ყურადღებით უნდა გაეცნოს წესდებას, რათა დააზუსტოს:

ა) დამოკიდებული ხომ არ არის წილის გასხვისება პარტნიორთა კრების თანხმობაზე და არის თუ არა ასეთი თანხმობა გაცემული;

ბ) ხომ არ ჰქონდათ დანარჩენ პარტნიორებს წილის უპირატესი შესყიდვის უფლება და წილის გამსხვისებელმა პარტნიორმა შესთავაზა თუ არა ამ პარტნიორებს წილის შესყიდვა.

59. წილის გასხვისებისათვის გათვალისწინებული წესი აქციის გასხვისებისას მხოლოდ მაშინ გამოიყენება, თუ სააქციო საზოგადოებაში აქცია ბარათების ფორმით არ არის გაცემული.

60. ნოტარიუსი ვალდებულია დაესწროს სააქციო საზოგადოების აქციონერთა საერთო კრებას და შეადგინოს ამ კრების ოქმი. ნოტარიუსი ვალდებულია შეამოწმოს, დაცულია თუ არა აქციონერთა საერთო კრების მოწვევის კანონით ან წესდებით დადგენილი წესი, კერძოდ, გამოცხადდა თუ არა პრესაში განცხადება კრების მოწვევის შესახებ, იყო თუ არა ამ განცხადებაში მითითებული დღის წესრიგი, გამოცხადდა თუ არა კრებაზე ხმის უფლების მქონე აქციონერთა ის რაოდენობა, რომელიც აუცილებელია იმისათვის, რომ კრება გადაწყვეტილებაუნარიანად ჩაითვალოს.

თუ პირველი კრება გადაწყვეტილებაუნარიანი არ არის, მეორე კრება მოწვეული უნდა იქნეს იმავე დღის წესრიგით სულ ცოტა რვა დღეში და მიუხედავად გამოცხადებული აქციონერების რაოდენობისა, იგი მაინც გადაწყვეტილებაუნარიანი იქნება. ამის შესახებ ნოტარიუსმა უნდა განუმარტოს კრების მონაწილეებს.

61. ნოტარიუსი ადგენს აქციონერთა საერთო კრების ოქმს და აკეთებს წარწერას, რომ აქციონერთა საერთო კრების ოქმი შედგენილია მეწარმეთა შესახებ კანონის 54.4-ე მუხლის შესაბამისად.

თავი V

მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის)
ან სხვა უძრავი ქონების იპოთეკით დატვირთვის
ხელშეკრულებათა დამოწმება

62. უძრავ ქონების იპოთეკით დატვირთვის ხელშეკრულებით დამოწმებისას ნოტარიუსი ხელმძღვანელობს სამოქალაქო კოდექსის 286-310 მუხლებით.

63. მიწის ნაკვეთის, საცხოვრებელი სახლის, ბინის (ან მათი ნაწილის) იპოთეკით დატვირთვის ხელშეკრულების დამოწმებისას ნოტარიუსი უფლების განმსაზღვრელი დოკუმენტის მიხედვით ამოწმებს, ეკუთვნის თუ არა მიწის ნაკვეთი, სახლი (სახლის ნაწილი), ბინა შესაკუთრეს (დამგირავებელს), გამოითხოვს ტექნიკური ინვენტერიზაციის ბიუროს ცნობას ან საჯარო რეესტრის ამონაწერს, მისი ოჯახოს ყველა სრულწლოვანი წევრის თანხმობას.

თუ შესაკუთრე აგირავებს საერთო წილობრივ საკუთრებაში არსებულ თავის წილს, სხვა შესაკუთრეთა თანხმობა საჭირო არ არის.

თავი VI

სატრანსპორტო საშუალებების გასხვისების ხელშეკრულებათა დამოწმება

64. სატრანსპორტო საშუალების გასხვისების ხელშეკრულებათა დამოწმებისას ნოტარიუსი გამოარკვევს, გასხვისება არ კანონის გვერდის ავლით და დადგენილი წესის დარღვევით ზომ არ ხდება.

65. ინვალიდთა მიერ შეღავათიან პირობებში შექმნილი ხელით სამართავი მსუბუქი ავტომობილების ნაჩუქრობის ხელშეკრულება სანოტარო წესით შეიძლება დამოწმდეს მხოლოდ იმ პირობით, თუ არსებობს ნებართვა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს სოციალური დაცვის განყოფილების, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და საქართველოს სოციალური დაცვის, შრომისა და დასაქმების სამინისტროების მიერ.

ხელშეკრულება იმ სატრანსპორტო საშუალებათა გასხვისების შესახებ, რომლებიც შექმნილია ქორწინების რეგისტრაციის შემდეგ და მეუღლეთა ერთობლივ საკუთრებას წარმოადგენს, შეიძლება დამოწმდეს მხოლოდ იმ პირობით, თუ მეორე მხარე (ცოლი, ქმარი) წერილობით აცხადებს თანხმობას აღნიშნულ სატრანსპორტო საშუალებათა გასხვისებაზე (თუ საქორწინო ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული).

66. მსუბუქი ავტომობილებისა და ეტლიანი მოტოციკლების, უეტლო მოტოციკლების და სხვა სატრანსპორტო საშუალებათა გასხვისების ხელშეკრულებათა, აგრეთვე გემების, კატარღებისა და მოტორიანი ნაკვების და სხვა სატრანსპორტო საშუალებათა გასხვისების (ყიდვა-გაყიდვის, გაცვლი-

ლობის, ნაწილობის) ხელშეკრულებათა დამოწმებისას მოწმდება მათი კუთვნილება შესაბამისი ტექნიკური პასპორტის, ნავის, კატარღის, გემის მოწმობის, გემის, ნავის, კატარღის ბილეთის მიხედვით.

67. ნოტარიუსი სატრანსპორტო საშუალებათა მარეგისტრირებელი ორგანოს მეშვეობით ადგენს ზომ არ არის სატრანსპორტო საშუალებაზე ყადაღა ხელშეკრულების ტექსტში აისახება რეგისტრაციაში ვატარების სავალდებულობა და შესაბამისი ვადები.

თავი VII

ანდერძის დადასტურება

68. სამოქალაქო კოდექსის 1357-ე მუხლის თანახმად, ანდერძს ადასტურებენ ნოტარიუსები და “ნოტარიატის შესახებ” კანონის 42-44-ე მუხლებით გათვალისწინებული პირები. ანდერძის სანოტარო ფორმა მოითხოვს, რომ ანდერძი შედგენილი და ხელმოწერილ იქნეს მოანდერძის მიერ და დადასტურებული ნოტარიუსის მიერ.

ანდერძი, ქმედუნარიანმა მოქალაქემ პირადად უნდა წარუდგინოს ნოტარიუსს. ერთი ანდერძის დადასტურება რამდენიმე პირის სახელით, აგრეთვე წარმომადგენლის მეშვეობით არ დაიშვება.

ანდერძი უნდა შედგეს წერილობით, მისი შედგენის ადგილისა და დროის აღნიშვნით და მოანდერძემ თვითონ უნდა მოაწეროს მასზე ხელი (საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 551-ე მუხლი).

ნოტარიუსმა, მოანდერძის სიტყვებით, შეიძლება ჩაიწეროს ანდერძი ორი მოწმის თანდასწრებით. ანდერძის ჩაწერისას შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საერთოდ მიღებული ტექნიკური საშუალებები, როგორცაა, დიკტო-ფონი, საბეჭდი მანქანა, კომპიუტერი და ა. შ.

მოანდერძის სიტყვებით ნოტარიუსის მიერ ჩაწერილი ანდერძი უნდა წაიკითხოს მოანდერძემ და ნოტარიუსისა და მოწმის თანდასწრებით მოაწეროს ხელი.

თუ მოანდერძე რაიმე მიზეზით თვითონ ვერ აწერს ხელს ანდერძს, შეიძლება მისი თხოვნით ხელი მოაწეროს სხვა პირმა. ამასთან, ნოტარიუსმა უნდა აღნიშნოს მიზეზი, რის გამოც მოანდერძემ ვერ შეძლო ანდერძზე ხელის მოწერა.

მოქალაქეს, რომელსაც უანდერძებენ ქონებას, უფლება არა აქვს დაეწეროს ანდერძის შედგენას და ხელი მოაწეროს მას მოანდერძის მაგიერ, გარ-

და იმ შემთხვევისა, როცა ამას თვით მოანდერძე ითხოვს. ამ შემთხვევაში, ანდერძის ორივე ეგზემპლარზე კეთდება აქნიშვნა მოანდერძის თხოვნის შესახებ, რაც დამოწმებული უნდა იქნეს მოანდერძის (ან მისი დავალებით ანდერძზე ხელის მომწერი პირის), ნოტარიუსის ხელმოწერებით და ნოტარიუსის ბეჭდით.

ანდერძის დადასტურება წარმომადგენლის მეშვეობით არ დაიშვება.

69. თუ მოანდერძე ყრუ, მუნჯი ან ყრუ-მუნჯია და/ან ყრუ, მუნჯი ან ყრუ-მუნჯი წერა-კითხვის უცოდინარია, საანდერძო განკარგულება მან უნდა გააკეთოს ნოტარიუსთან ორი მოწმისა და ისეთი პირის თანდასწრებით, რომელსაც შეუძლია გააგებინოს მას საქმის არსი და დაადასტუროს თავისი ხელმოწერით, რომ ანდერძის შინაარსი შეესაბამება მოანდერძის ნებას.

მოანდერძემ, რომელიც ბრმა ან არ შეუძლია წერა-კითხვა, საანდერძო განკარგულება უნდა გააკეთოს ნოტარიუსთან სამი მოწმის თანდასწრებით, რის შესახებაც უნდა გაკეთდეს სათანადო ჩანაწერი, რომელიც მას უნდა წაკითხოს და აღნიშნულის თაობაზე აღინიშნოს სანოტარო დოკუმენტში.

ჩამწერი და წამკითხველი შეიძლება იყვნენ მოწმეებიც, მაგრამ ჩამწერი არ უნდა იყოს წამკითხველი.

ჩანაწერში მითითებულ უნდა იქნას, თუ ვინ გააკეთა ჩანაწერი და ვინ წაკითხა მოანდერძეს. ჩანაწერს ხელი უნდა მოაწერონ მოწმეებმა და დაადასტუროს ნოტარიუსმა.

70. ანდერძის მოწმეებაც არ შეიძლება იყვნენ: არასრულწლოვანები, ქმელუნაროდ აღიარებული პირები, ანდერძით მემკვიდრე და მისი ნათესავები დაღმავალი და აღმავალი ხაზით, დები, ძმები, მეუღლე და საანდერძო დანაკისრის მიმღები (ლევატარი). შესაბამისად, მოწმეებს განუმარტებათ სამოქალაქო კოდექსის 1362-1363 მუხლები, რაც თავის მხრივ ასახვას პპოვებს ანდერძზე გაკეთებულ დამადასტურებელ წარწერაში. ამასთან, ნოტარიუსი და მოწმეები, მოანდერძის სურვილის არსებობის შემთხვევაში და "ნოტარიატის შესახებ" კანონის მე-9 მუხლით დადგენილ შემთხვევაში, შესაძლებელია განთავისუფლდნენ საიდუმლოების დაცვის მოვალეობისაგან.

71. ნოტარიუსს, რომელმაც დაადასტურა ანდერძი, მოწმეს, ასევე პირებს, რომლებმაც ხელი მოაწერეს ანდერძს მოანდერძის ნაცვლად, უფლება არა არვთ სამკვიდროს გახსნამდე გაამხილონ ცნობები, რომლებიც შეეხება ანდერძის შინაარსს, მის შედგენას, შეცვლას ან გაუქმებას.

მოანდერძემ, სამოქალაქო კოდექსის 1364-ე მუხლის თანახმად, ანდერძი შეიძლება შეადგინოს ნოტარიუსის გარეშეც და მოაწეროს მას ხელი (შინაურული ანდერძი). მოანდერძეს შეუძლია ასეთი ანდერძი დალუქული კონვერტით გადასცეს ნოტარიუსს სამი მოწმის თანდასწრებით, რაც უნდა დადას-

ტურდეს კონვერტზე ხელის მოწერით. ნოტარიუსი ვალდებულია შინაურული ანდერძი მიიღოს შესანახად – ოფიციალური დეპონირებისათვის.

ანდერძის დადასტურებისათვის საზღაური იანგარიშება როგორც ერთი სანოტარო მოქმედების შესრულებისათვის. მოწმეთა ხელმოწერები და მათი პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტები აისახება სანოტარო მოქმედებათა რეგისტრაციის წიგნში, მაგრამ მათ არ მიენიჭებათ დამოუკიდებელი სანოტარო მოქმედებისათვის კუთვნილი რიგითი ნომერი.

72. ანდერძის ტექსტი შეიძლება გადმოიცეს საერთოდ მიღებული ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით, როგორც კომპიუტერი, საბეჭდი მანქანა და ა. შ. მაგრამ ყველა შემთხვევაში ანდერძის შედგენა და მოანდერძის მიერ ხელის მოწერა უნდა მოხდეს ორი მოწმის თანდასწრებით, რომლებიც დაადასტურებენ, რომ ანდერძი შედგენილი იყო მათი თანდასწრებით ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით.

მოწმეთა მიერ ანდერძის დადასტურება უნდა მოხდეს მოანდერძის მიერ ანდერძზე ხელის მოწერის შემდეგ დაუყოვნებლივ, მოანდერძისა და ორივე მოწმის თანდასწრებით ანდერძზე სათანადო წარწერის გაკეთებით, მოწმეთა სახელის, გვარისა და საცხოვრებელი ადგილის მითითებით.

ანდერძის დადასტურებისას მოანდერძეს უნდა განემარტოს სამოქალაქო კოდექსის 1372 მუხლი და აქნიშნულმა ასახვა უნდა ჰპოვოს ანდერძის ტექსტში.

73. ნოტარიუსმა ანდერძის დადასტურებისას უნდა მიაქციოს ყურადღება იმას, რომ ანდერძში მითითებული იყოს მისი შედგენის თარიღი. თარიღის არ არსებობა იწვევს ანდერძის ბათილობას მხოლოდ მაშინ, თუ ვერ გაქარწყლდება ანდერძის შედგენის, შეცვლის ან გაუქმებისას, ასევე რამდენიმე ანდერძის არსებობისას მოანდერძის ქმედუნარიანობასთან დაკავშირებული ეჭვი.

ანდერძის დადასტურებისას მოანდერძეს არ მოეთხოვება იმ მტკიცებულებათა წარდგენა, რომლებიც ადასტურებენ მის უფლებას საანდერძო ქონებაზე.

74. “ნოტარიატის შესახებ” საქართველოს კანონის თანახმად, ნოტარიუსის მიერ დადასტურებული ანდერძი ტარდება რეესტრში და აღირიცხება სანოტარო ბიუროში არსებულ ანდერძის აღრიცხვის ანბანურ დავთარში. ანდერძის აღრიცხვის ალფაბეტურ დავთარში აღირიცხება აგრეთვე ნოტარიუსისათვის შესანახად გადაცემული შინაურული ანდერძები და ის ანდერძები, რომლებიც დამოწმებულია “ნოტარიატის შესახებ” კანონის 43-44-ე და სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 1359-ე მუხლებით გათვალისწინებული თანამდებობის პირების მიერ.

75. თუ ნოტარიუსმა მიიღო განცხადება დადასტურებული ანდერძის გაუქმების შესახებ ან ახალი ანდერძი, რომელიც აუქმებს ან ცვლის ადრე დადასტურებულ ანდერძს, ნოტარიუსი ამის თაობაზე აღნიშვნას აკეთებს სანოტარო მოქმედების სარეგისტრაციო რეესტრში, ანდერძის ანბანურ დავთარში და ანდერძის იმ ეგზემპლარზე, რომელიც ინახება სანოტარო ბიუროში. თუ მოანდერძე წარმოადგენს მის ხელთ არსებულ ეგზემპლარს, აღნიშვნა ანდერძის გაუქმების შესახებ კეთდება ამ ეგზემპლარზეც, რის შემდეგ იგი განცხადებასთან ერთად (თუ ანდერძი გაუქმებულია განცხადებით) თან დაერთვის სანოტარო ბიუროში შენახულ ეგზემპლარს.

ანდერძის გაუქმების შესახებ განცხადებაზე ხელმოწერის ნამდვილობა უნდა დადასტურდეს სანოტარო წესით.

თუ ანდერძი დადასტურებულია სხვა სანოტარო ბიუროში (ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოში ან საკონსულოში), მოანდერძე ან ნოტარიუსი სანოტარო წესით დადასტურებულ განცხადებას მისი გაუქმების შესახებ უგზავნის ანდერძის დამადასტურებელ ნოტარიუსს (ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს ან საკონსულოს) ან მოანდერძის ბოლო საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით მომუშავე ნოტარიუსს, რომელსაც "ნოტარიატის შესახებ" კანონის 41-ე მუხლის "ბ-ვ" პუნქტების შესასრულებლად გამოყოფილი აქვს შესაბამისი სამუშაო უბანი (და სადაც თავს იყრის "ნოტარიატის შესახებ" კანონის 43-44-ე მუხლების შესაბამისად დადასტურებული ანდერძები).

ნოტარიუსის მიერ მოანდერძეს უნდა განეძარტოს სამოქალაქო კოდექსის 1414-1420 მუხლები და აღნიშნულმა ასახვა უნდა ჰქონოს საანდერძო დანაკისრში.

თავი VIII

რწმუნებულებათა დადასტურება

76. კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ნოტარიუსები ადასტურებენ რწმუნებულებს ერთი ან რამდენიმე პირის სახელით, ერთ ან რამდენიმე პირის სახელზე.

რწმუნებულების ტექსტში უნდა აღინიშნოს მისი შედგენის (ხელმოწერის) ადგილი და თარიღი, რწმუნებულების გამცემი პირის და იმ პირის სახელი, გვარი, დაბადების თარიღი (იურიდიული პირის სრული დასახელება) და საცხოვრებელი ადგილი (იურიდიული პირის ადგილსამყოფელი), რომლის

სახელზეც გაცემულია იგი, აგრეთვე საჭირო შემთხვევაში - მათ მიერ დაკავებული თანამდებობაც. ადვოკატთა სახელზე გაცემულ რწმუნებულებებში აღინიშნება მათი მუშაობის ადგილი (ადვოკატურა, ადვოკატთა ბიურო, ფირმა).

რწმუნებულების მოქმედების ვადა აღინიშნება სიტყვებით.

თუ რწმუნებულებაში ვადა აღნიშნული არ არის, იგი ქარწყლდება სამოქალაქო კოდექსის 109-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით.

77. რწმუნების გადაცემის წესით გაცემული რწმუნება უნდა დადასტურდეს სანოტარო წესით, ძირითადი რწმუნებულების წარდგენის შემდეგ, რომელშიც აღნიშნულია რწმუნების გადაცემის უფლება, ანდა იმ მტკიცებულებათა წარმოდგენის შემდეგ, რომლითაც დასტურდება რომ ძირითადი რწმუნებულების წარმდგენი, გარემოებათა დამთხვევის გამო, საამისოდ იძულებულია და მარწმუნებლის ინტერესების დაცვის მიზნით იძულებულია რწმუნებულების გადაცემის წესით გადასცეს რწმუნების უფლება. რწმუნების გადაცემის წესით გაცემული რწმუნებულება არ უნდა შეიცავდეს იმაზე მეტ უფლებებს და მოქმედების ფარგლებს (ვადა), ვიდრე ეს მინიჭებული აქვსმარწმუნებელს ძირითადი რწმუნებულებით.

რწმუნების გადაცემის წესით გაცემული რწმუნებულებაში უნდა აღინიშნოს ძირითადი რწმუნებულების დადასტურების დრო და ადგილი, იმ პირის სახელი, გვარი, საცხოვრებელი ადგილი და დაბადების თარიღი, რომელსაც მიეცა ძირითადი რწმუნებულება, და პირი, რომელსაც იგი გადასცემს თავის რწმუნებულებებს, ხოლო საჭირო შემთხვევაში - მათი თანამდებობრივი მდგომარეობაც.

ძირითად რწმუნებულებაზე აღინიშნება რწმუნების გადაცემა, ძირითადი რწმუნებულების ასლი თან დაერთვის რწმუნებულების იმ ეგზემპლარს, რომელიც რჩება სანოტარო ბიუროში რწმუნების გადაცემის წესით რწმუნებულების შემდგომო დადასტურებისას.

თავი IX

სამკვიდრო ქონების დასაცავად მიღებული ზომები

78. სამოქალაქო კოდექსის 1495-ე მუხლისა და "ნოტარიატის შესახებ" კანონის 41-ე მუხლის „ე“ პუნქტის თანახმად, ადგილზე არმყოფი მემკვიდრეების, საანდერძო დანაკისრის მიმღებთა და საჯარო ინტერესების დაცვის მიზნით, ნოტარიუსი, სამკვიდროს გახსნის ადგილის მიხედვით დაინტერესებული პირების, ანდერძის აღმსრულებლის ან თავისი ინიციატივით

იღებს ზომებს სამკვიდროს დასაცავად. სამკვიდროს დაცვის მიზნით დაინტერესებულ პირთაგან შემოსული განცხადებები რეგისტრირდება სამკვიდრო ქონების დაცვის მიზნით განხორციელებული ზომების აღრიცხვისათვის განკუთვნილ სპეციალურ დავთარში.

სამკვიდროს გახსნის ადგილად ითვლება მამკვიდრებლის საცხოვრებელი ადგილი, ხოლო თუ იგი ცნობილი არ არის, – სამკვიდროს ადგილსამყოფელი (სამოქალაქო კოდექსის 1324-ე მუხლი).

თუ სამკვიდრო სხვადასხვა ადგილას იმყოფება, მაშინ სამკვიდროს გახსნის ადგილად მიიჩნევა უძრავი ქონების ან მისი ფასეული ნაწილის ადგილსამყოფელი, ხოლო თუ უძრავი ქონება არ არის, მაშინ – მოძრავი ქონების ან მისი ძირითადი ნაწილის ადგილსამყოფელი (სამოქალაქო კოდექსის 1324-ე მუხლი).

დროებით საზღვარგარეთ მცხოვრები საქართველოს მოქალაქის (საზღვარგარეთ გარდაცვალების შემდეგ) სამკვიდროს გახსნის ადგილად მიიჩნევა საზღვარგარეთ გამგზავრებამდე საქართველოში მისი საცხოვრებელი ადგილი, ხოლო, თუ იგი ცნობილი არ არის, მაშინ – სამკვიდროს ან მისი ძირითადი ნაწილის ადგილსამყოფელი.

ვადიანი სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეთა, აგრეთვე იმ ტექნიკულების და უმაღლეს სასწავლებლებში მოსწავლე სტუდენტთა გარდაცვალების შემდეგ, რომლებიც მათი მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის გარეთ მდებარეობენ, სამკვიდროს გახსნის ადგილად ითვლება ის ადგილი, სადაც ისინი მუდმივად ცხოვრობდნენ ვადიან სამხედრო სამსახურში გაწვევამდე ან შესაბამის სასწავლებლებში შესვლამდე.

79. ნოტარიუსი, რომელმაც მიიღო შეტყობინება სამკვიდროს გახსნის შესახებ, მოვალეა აცნობოს ეს იმ მემკვიდრეებს, რომელთა სამუშაო ან საცხოვრებელი ადგილი მისთვის ცნობილია. ნოტარიუსს აგრეთვე შეუძლია მემკვიდრეების გამოწვევა საჯარო განცხადების ანპრესის მეშვეობით. ნოტარიუსი განუმარტავს სამკვიდროს მიმღებს სხვა მემკვიდრეთა გამოწვევის თაობაზე.

80. თუ სამკვიდროს დამტოვებლის ქონება ან ქონების ნაწილი არ არის სამკვიდროს გახსნის ადგილზე, ნოტარიუსი, სამკვიდროს მიმღების განცხადების საფუძველზე, უგზავნის სამკვიდრო ქონების დაცვისათვის ზომების მიღების თაობაზე დავალებას შესაბამის ნოტარიუსს ან ადგილობრივ თვითმმართველობის ორგანოს სამკვიდრო ქონების ადგილსამყოფელის მიხედვით ("ნოტარიატის შესახებ" კანონის 41-ე მუხლის "ე" პუნქტი).

სამკვიდრო ქონების დასაცვის მიზნით მიიღებული ზომების შესახებ, ამ ზომათა გამტარებელი ნოტარიუსი ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორ-

განოს თანამდებობის პირი ამის შესახებ აცნობებს იმ ნოტარიუსს, რომლის საბუთო უბანშიც სამკვიდროს გახსნის აქტვილი.

81. სამკვიდრო ქონების დაცვის მიზნით ნოტარიუსი ახდენს ქონების აღწერას და გადასცემს მას შესაძლებელ შემკვიდრეებს ან სხვა პირებს.

სამკვიდრო ქონების აღწერა ხდება სპეციალისტის, პოლიციის უბნის რწმუნებულის და 2 მოწმის, აგრეთვე აღწერაში მონაწილეობის მსურველ დაინტერესებულ პირთა მონაწილეობით.

აღწერის აქტში უნდა აღინიშნოს: დარჩენილი ქონების შესახებ განცხადების (შეტყობინების) ან სამკვიდრო ქონების დასაცავად ზომების მიღების შესახებ დავალების შემოსვლის თარიღი; აღწერის ჩატარების თარიღი; აღწერაში მონაწილე პირთა გვარი, სახელი და მისამართი; სამკვიდროს დამტოვებლის სახელი, გვარი, მისი გარდაცვალების დრო; აღსაწერი ქონების ადგილსამყოფელი; დალუქული იყო თუ არა სადგომი ნოტარიუსის გამოცხადებამდე და იყო თუ არა დაცული ლუქის ან ბეჭდის მთლიანობა; აქტში ჩამოთვლილი თითოეული საგნის დაწვრილებითი დახასიათება და შეფასება, მათი ცვეთის პროცენტი.

აღწერილი საგნის შეფასება, რომელსაც საცალო ფასი არა აქვს, ხდება სპეციალისტის დასკვნის მიხედვით.

82. იმ შემთხვევაში, თუ შეფასებას არ ეთანხმებიან შემკვიდრეები, მათ უფლება აქვთ მოიწვიონ სპეციალისტი-შემფასებელი. სპეციალისტი-შემფასებელის შრომა ანაზღაურდება შემკვიდრეების ხარჯზე.

აქტის ყოველ გვერდზე აღინიშნება ნივთების (საგნების) რაოდენობა და მათი ღირებულების ჯამი, აღწერის დამთავრების შემდეგ კი — ნივთების (საგნების) საერთო რაოდენობა და მათი ღირებულების საერთო ჯამი.

აღწერის აქტში შეიტანება გარდაცვლილის ბინაში არსებული მთელი ქონება. მეზობლების და სხვა პირთა განცხადებები იმის შესახებ, რომ ცალკეული ნივთები მათ ეკუთვნით, შეიტანება აღწერის აქტში, ხოლო დაინტერესებულ პირებს განემარტებათ, თუ რა წესით უნდა მიმართონ სასამართლოს ამ ქონების აღწერიდან ამორიცხვის შესახებ.

83. თუ ქონების აღწერა წყდება ან რამდენიმე დღით გრძელდება, სადგომის ყოველთვის დალუქავს პოლიციის უბნის რწმუნებული ნოტარიუსის თანდასწრებით. აღწერის აქტში ჩაიწერება აღწერის შეწყვეტისა და განახლების მიზეზები და დრო, აგრეთვე ლუქისა და ბეჭდის მდგომარეობა სადგომის შემდგომი გაღებისას.

აქტის ბოლოს აღინიშნება იმ პირის სახელი, გვარი, დაბადების წელი (აუცილებლობის შემთხვევაში, თვე) და საცხოვრებელი ადგილი, რომელსაც გადაეცა შესაძლებელ ქონება, მისი ვინაობის დამადასტურებელი დოკუმენტის

დასახელება, ნომერი, გაცემის თარიღი და დოკუმენტის გამცემი დაწესებულების დასახელება.

აღწერის აქტი დგება სულ ცოტა სამ ეგზემპლარად. ყველა ეგზემპლარს ხელს აწერენ: ნოტარიუსი, დაინტერესებული პირები, მოწმეები და ქონების შესანახად მიმღები პირი.

84. თუ სამკვიდრო ქონების დასაცავად ზომების მიღება შეუძლებელია (მემკვიდრეების ან სამკვიდროს დამტოვებელთან მცხოვრები სხვა პირები აღწერის წინააღმდეგნი არიან, არ წარადგენენ ქონებას აღსაწერად, ანდა ქონება გადატანილია და ა. შ.). ნოტარიუსი შეადგენს აქტს და ამის შესახებ შეატყობინებს დაინტერესებულ პირებს, ხოლო საჭიროების შემთხვევებში - საფინანსო ორგანოს.

85. გარდაცვალების შემდეგ დარჩენილი ფული შეინახება დეპოზიტში მემკვიდრეთათვის გადაცემამდე.

ოქრო, ვერცხლი, პლატინა და პლატინის ჯგუფის ლითონები (როდიუმი, პალადიუმი, ირიდიუმი, რუთენიუმი და როდიუმი) მონეტებში, ზოდის ან ნედლეულის სახით და უცხოური ვალუტა, ბანკნოტები, სახაზინო ბილეთები, მონეტები, საგადამხდელო დოკუმენტები (ჩეკები, თამასუქები, აკრედიტივები, აქციები და სხვა), ძვირფასი ლითონის ნაკეთობანი მათ შორის ძვირფასი ქვები და მარგალიტის ნაკეთობანი მემკვიდრეთათვის გადაცემამდე არსებული წესის მიხედვით შესანახად ბარდება სახელმწიფო ბანკში.

86. გარდაცვლილის ქონებაში აღმოჩენილი იარაღი (გარდა სანადირო იარაღისა) და ფეთქებადი ნივთიერებანი, განსაკუთრებული აღწერილობის მიხედვით ბარდება შინაგან საქმეთა ორგანოებს.

87. თუ აღწერილი ქონების შემადგენლობაში აღმოჩნდება მნიშვნელოვანი ხელნაწერები, ლიტერატურული შრომები, ისტორიული ან მეცნიერული მნიშვნელობის წერილები, ეს დოკუმენტები ცალკე აღიწერება და გადაეცემა მემკვიდრეებს ან მემკვიდრეების არყოფნის შემთხვევაში შესაბამის ორგანიზაციებს, რომლებსაც აფრთხილებენ შენახვაზე პასუხისმგებლობის შესახებ. საჭიროების შემთხვევაში (მაგალითად, მემკვიდრეთა არყოფნისას) ნოტარიუსი დალუქავს დოკუმენტებს ან სადგომს, სადაც დაცულია აღნიშნული სახის დოკუმენტები.

88. თუ მოანდერძის მიერ არ არის დანიშნული ანდერძის ამსრულებელი ან თუნდაც ერთ-ერთმა მემკვიდრემ მიიღო სამკვიდრო, მმართველი არ დაინიშნება. მაგრამ თუ სამკვიდროში ირიცხება ქონება, რომელიც მართვას საჭიროებს ნოტარიუსი ნიშნავს სამკვიდროს მმართველს. იმ შემთხვევაში, როცა მემკვიდრეობის მიღებამდე სამკვიდროს დამტოვებლის კრედიტორებმა აღძრეს სარჩელი, აღნიშნულ ქონებაზე, ნოტარიუსი ნიშნავს მცველს, რის შე-

სახეზეც გამოაქვს დადგენილება. ქონების მცველებს, მეურვეებს და სხვა პირებს, რომელთაც გადაეცათ ქონება შესანახად, აფრთხილებენ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ სამკვიდრო ქონების გაფლანგვის, გასხვისების, დამალვისათვის და მიყენებული ზიანისათვის მატერიალური პასუხისმგებლობის შესახებ. პირებს, რომელთაც გადაეცემათ შესანახად სამკვიდრო ქონება, თუ ისინი მემკვიდრეები არ არიან, უფლება აქვთ მიიღონ გასამრჯელო სამემკვიდრეო ქონების შენახვისათვის. აღნიშნული გასამრჯელოს ოდენობა მითითებული უნდა იყოს შესაბამის დადგენილებაში.

89. გასამრჯელოს ოდენობას ნოტარიუსი აწესებს მმართველთან, მეურვესთან ან სხვა პირთან შეთანხმებით. პირს, რომელსაც გადაეცემა შესანახად ქონება, მიეცემა ანაზღაურება, რომელიც არ შეიძლება აღემატებოდეს შესანახად გადაცემული ქონების ღირებულების 1,5 პროცენტს. ცხოველთა შენახვისათვის გასამრჯელოს ოდენობა განისაზღვრება დაწესებული საფასურის 50 პროცენტით. აღნიშნულ პირებს აუნაზღაურდებათ აგრეთვე, სამკვიდრო ქონების შენახვისა და მართვისათვის საჭირო ხარჯები. ეს ხარჯები ანაზღაურდება, წარდგენილი დოკუმენტის თანახმად, ქონების გამოყენებით ფაქტიურად მიღებული გამორჩენის გამოქვითვით.

ნოტარიუსის მიერ სამკვიდრო ქონების დაცვის მიზნით შესანახად მიღებული ან (სპეციალური წესით) გადაცემული ფასეულობანი რეგისტრირდება ფასეულობათა აღრიცხვის სპეციალურ დავთარში.

გარდაცვლილის ქონებაში აღმოჩენილი იარაღი (გარდა სანადირო იარაღისა) და ფეთქებადი ნივთიერებანი, განსაკუთრებული აღწერილობის მიიხედვით ბარდება შინაგან საქმეთა ორგანოებს.

90. სამკვიდრო ქონების დაცვა გრძელდება ყველა მემკვიდრის მიერ სამკვიდროს მიღებამდე, ხოლო თუ მათ იგი არ მიუღიათ — სამკვიდროს გახსნის დღიდან ექვსი თვის გასვლის შემდეგაც.

სამკვიდრო ქონების დაცვა შეიძლება გაგრძელდეს სამკვიდროს გახსნის დღიდან ექვსი თვის გასვლის შემდეგაც, თუ ნოტარიუსთან შევა განცხადება მემკვიდრეობის მიღების თანხმობის შესახებ იმ პირთაგან, რომელთა მემკვიდრეობის უფლება წარმოიშობა სხვა მემკვიდრეთა მიერ სამკვიდროს მიუღებლობის შემთხვევაში (საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1355-ე მუხლის IV ნაწილი), და თუ სამკვიდროს მისაღებად კანონით დაწესებული ექვსი თვის ვადის გასვლამდე დარჩა სამ თვეზე ნაკლები.

ამ შემთხვევაში სამკვიდრო ქონების დაცვა გრძელდება ამ პუნქტის მე-2 აბზაცში ხსენებული ყველა პირის მიერ მემკვიდრეობის მიღებამდე, ხოლო თუ მათ იგი არ მიუღიათ, რომელიმე მათგანისაგან მემკვიდრეობის მიღებაზე თანხმობის შესახებ განცხადების შეტანის დღიდან სამი თვის გასვლამდე, თუ

სამკვიდროს მისაღებად ექვსი თვის ვადის დარჩენილი ნაწილი სამ თვეზე ნაკლები აღმოჩნდება.

ნოტარიუსი მოვალეა წინასწარ შეატყობინოს მემკვიდრეებს სამკვიდრო ქონების დაცვის მიზნით მიღებული ზომების შეწყვეტის შესახებ, ხოლო ქონება მემკვიდრეობის უფლებით გადაეცემა სახელმწიფოს (ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს).

91. აუცილებლობის შემთხვევაში მემკვიდრეთა მიერ სამკვიდროს მიღებამდე, ხოლო თუ ასეთი ქონება მიღებული არ არის, მემკვიდრეობის უფლებაზე მოწმობის გაცემამდე, ნოტარიუსი გასცემს განკარგულებას სამკვიდრო ქონებიდან იმ ხარჯების ანაზღაურების შესახებ, რომელიც გაწეული იყო:

მამკვიდრებლის მოსავლედად მისი ავადმყოფობის დროს, აგრეთვე მის დასაკრძალად;

მამკვიდრებლის კმაყოფაზე მყოფი მოქალაქეების შესანახად;

ხელფასთან დაკავშირებული პრეტენზიებისა და მათთან გათანაბრებული პრეტენზიების დასაკმაყოფილებლად;

სამკვიდრო ქონების დაცვისა და მართვისათვის, აგრეთვე მემკვიდრეების შეტყობინებასთან დაკავშირებული პუბლიკაციებისათვის.

თუ სამკვიდრო ქონებაში არ მოიაზრება ფულადი თანხები, მაშინ გაიცემა განკარგულება გარდაცვლილის შემდეგ დარჩენილი ნივთების მიცემის შესახებ, რომელთა ღირებულება არ უნდა აღემატებოდეს გაწეული ხარჯების თანხას.

ზემოაღნიშნული პუნქტებით გათვალისწინებული ხარჯების დასადასტურებლად ნოტარიუსი გამოითხოვს სათანადო დოკუმენტების ასლებს.

თავი X

სამკვიდრო მოწმობის გაცემა

92. მემკვიდრეთა წერილობითი განცხადებით ნოტარიუსი სამკვიდროს გახსნის ადგილის მიხედვით გასცემს სამკვიდრო მოწმობას.

განცხადებაზე მემკვიდრის ხელმოწერის ნამდვილობას ადასტურებს ნოტარიუსი ანსანოტარო მოქმედების შემსრულებელი ორგანოს თანამდებობის პირი.

93. ხელმოწერის ნამდვილობის დადასტურება საჭირო არ არის, თუ მემკვიდრე პირადად გამოცხადდება ნოტარიუსთან სამკვიდროს გახსნის ადგილის მიხედვით და შეიტანა განცხადება. ამ შემთხვევაში ნოტარიუსი დაადგენს მემკვიდრის ვინაობას და შეამოწმებს ხელმოწერის ნამდვილობას, რასაც

აღნიშნავს განცხადებაზე და ჩაიწერს ვინაობის დამადასტურებელი დოკუმენტის დასახელებას, მემკვიდრის ინიციალებს, გვარს, დაბადების წელს.

თუ განცხადება, რომელზეც მემკვიდრის ხელმოწერის ნამდვილობა დამოწმებული არ არის, ფოსტით შევიდა ან სხვა პირმა შეიტანა, ნოტარიუსი მიიღებს მას, ხოლო მემკვიდრეებს წინადადებას მიცემს გამოუგზავნონ სათანადოდ გაფორმებული განცხადება ან პირადად გამოცხადდნენ მასთან.

94. სამკვიდრო მოწმობა ეძლევათ მემკვიდრეებს სამკვიდროს გახსნის დღიდან ექვსი თვის გასვლის შემდეგ ნებისმიერ დროს.

ექვს თვეზე ადრე სამკვიდრო მოწმობა გაიცემა იმ შემთხვევაში, თუ ნოტარიუსს (ან კონსულს) მოეპოვება ცნობა სხვა მემკვიდრეების არარსებობის თაობაზე.

95. სამკვიდრო მოწმობა მიეცემათ მემკვიდრეებს, რომლებმაც მიიღეს მემკვიდრეობა, ე. ი. ფაქტობრივად ფლობენ ან მართავენ სამკვიდრო ქონებას ან შეიტანეს განცხადება სამკვიდროს მიღების შესახებ ნოტარიუსთან სამკვიდროს გახსნის ადგილის მიხედვით.

ქონების მფლობელობის მტკიცებულებად შეიძლება ჩაითვალოს ცნობა, რომელიც ადასტურებს მამკვიდრებელთან ერთად მემკვიდრის ცხოვრების ფაქტს ან მონაცემები იმის თაობაზე, რომ მემკვიდრემ აიღო სამკვიდროს დამტოვებლის ქონება; ქვითარი გადასახადის გადახდის შესახებ; კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილების ასლი და სხვა დოკუმენტები, რომლებიც ადასტურებენ ფაქტს მემკვიდრის მიერ მამკვიდრებლის დამტოვებული ქონების ფლობის ფაქტი.

სამკვიდრო ქონების მფლობელობის მტკიცებულებად შეიძლება ჩაითვალოს აგრეთვე ანაბრის წიგნაკი იმ პირობით, თუ ნოტარიუსს მოეპოვება მონაცემები, რომლებიც ადასტურებენ წიგნაკის მიღებას მემკვიდრეობის მიღებისათვის კანონით დადგენილ ვადაში (იმ დაწესებულების, ორგანიზაციის, საწარმოს დოკუმენტი, რომელმაც სამკვიდროს დამტოვებლის გარდაცვალების შემდეგ სამკვიდრო ქონების აღწერა ჩაატარა; ნოტარიუსის დოკუმენტი, რომელმაც მიიღო ზომები სამკვიდრო ქონების დასაცავად, მემკვიდრეობისათვის საანაბრო წიგნაკის მიცემის დრო, საანაბრო წიგნაკში შეტანილი აღნიშვნები ან შემნახველი ბანკის ცნობა მემკვიდრის მიერ შემნახველი სალაროდან ფულის მიღების შესახებ; ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ცნობა, რომ მემკვიდრეს განსაზღვრულ დროს მიეცა სამკვიდროს დამტოვებლის გარდაცვალების შემდეგ დარჩენილი საანაბრო წიგნაკი, აგრეთვე სატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური დოკუმენტი ან ცნობა წიგნაკის ფოსტით გადაგზავნის შესახებ და ა. შ.).

მემკვიდრეები, რომლებსაც კანონით დადგენილ ვადაში არ მიუღიათ სამკვიდრო, შეიძლება შეტანილ იქნენ სამკვიდრო მოწმობაში ყველა იმ მემკვიდრის თანხმობით, რომლებმაც სამკვიდრო მიიღეს. თანხმობა წერილობით უნდა იქნეს განცხადებული სამკვიდრო მოწმობის გაცემამდე. განცხადებაზე მათი ხელმოწერის ნამდვილობა მოწმდება ამ ინსტრუქციაში გათვალისწინებული წესების შესაბამისად.

96. კანონისმიერ მემკვიდრეებზე სამკვიდრო მოწმობის გაცემისასა ნოტარიუსი ამოწმებს: სამკვიდროს დამტოვებლის გარდაცვალების ფაქტს; სამკვიდროს გახსნის დროსა და ადგილს; სამკვიდროს დამტოვებელთან იმ პირთა ნათესაურ ან სხვა დამოკიდებულებას, რომლებმაც შეიტანეს განცხადება სამკვიდრო მოწმობის მიღების შესახებ; იმ სამკვიდრო ქონების შემადგენლობასა და ადგილსამყოფელს, რომელზეც უნდა გაიცეს სამკვიდრო მოწმობა. ამ გარემოებათა დასადასტურებლად ნოტარიუსი მემკვიდრეებს მოთხოვს შესაბამის მტკიცებულებებს.

მამკვიდრებლის გარდაცვალების ფაქტი და სამკვიდროს გახსნის დრო დასტურდება მამკვიდრებლის გარდაცვალების შესახებ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის რეგისტრაციის სახელმწიფო ორგანოების მოწმობით.

სამკვიდროს გახსნის ადგილი დასტურდება ადგილობრივი ორგანოების ან გარდაცვლილის საშუალო ადგილის მიერ გაცემული ცნობით მისი საცხოვრებელი ადგილის შესახებ, ხოლო თუ გარდაცვლილის საცხოვრებელი ადგილი უცნობია, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ გაცემული ცნობით ან სხვა დოკუმენტით) სამკვიდრო ქონების ან მისი ძირითადი ნაწილის ადგილსამყოფელის მიხედვით.

იმ შემთხვევაში, როცა მემკვიდრეებს არ მოეპოვებათ აღნიშნული დოკუმენტები, ნოტარიუსი მოითხოვს კანონიერ ძალაში შესულ სასამართლო გადაწყვეტილების ასლს სამკვიდროს გახსნის ადგილის დადგენის შესახებ.

სამკვიდროს დამტოვებელთან მემკვიდრეთა ნათესაური და სხვა ურთიერთობის მტკიცებულებად ჩაითვლება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის რეგისტრაციის სახელმწიფო ორგანოს მიერ გაცემული მოწმობა, ამონაწერი სააქტო ჩანაწერთა რეგისტრაციის წიგნიდან, კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილების ასლი ნათესაური ფაქტის დადგენის შესახებ. ცალკეულ შემთხვევებში შეიძლება მიღებული იქნას დაწესებულებისა და ორგანიზაციის მიერ საშუალო ან საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით გაცემული ცნობები, თუ ისინი სხვა დოკუმენტებთან ერთად ადასტურებენ სამკვიდროს დამტოვებელთან მემკვიდრეთა ნათესაურ ან სხვა ურთიერთობას.

თუ ერთ ან რამდენიმე კანონით მემკვიდრეს საშუალება არა აქვს წარმოადგინოს ნათესაური ან სხვა ურთიერთობის დამადასტურებელი მტკიცებუ-

ლება, რაც საფუძველს ქმნის მათ მემკვიდრეებად მოსაწვევად, ისინი შეიძლება ჩაწერილი იქნენ მემკვიდრეობის უფლების მოწმობაში ყველა იმ დანარჩენი მემკვიდრის წერილობითი თანხმობით, რომლებმაც მიიღეს ეს მემკვიდრეობა და წარადგინეს შესაბამისი მტკიცებულებანი. მემკვიდრეთა ეს თანხმობა წერილობით უნდა გაფორმდეს და მასზე დანარჩენ მემკვიდრეთა ხელმოწერის ნამდვილობა უნდა დამოწმდეს ინსტრუქციაში ჩამოყალიბებული წესების შესაბამისად.

97. ანდერძით მემკვიდრეობისას სამკვიდრო მოწმობის გაცემის დროს ნოტარიუსი შესაბამის მტკიცებულებათა გამოთხოვის გზით ამოწმებს მამკვიდრებლის გარდაცვალების ფაქტს, ანდერძის არსებობას, სამკვიდროს გახსნის დროსა და ადგილს, იმ სამკვიდრო ქონების შემადგენლობასა და ადგილსამყოფელს, რომელზეც უნდა გაიცეს მოწმობა, არკვევს იმ პირთა წრეს, რომელთაც უფლება აქვთ სავალდებულო წილზე სამკვიდრო ქონებაში (სამოქალაქო კოდექსის 1371 მუხლი). აგრეთვე ამოწმებს ხომ არ არის იგი გაუქმებული იმ ნოტარიუსის მიერ, ვინც დაადასტურა ანდერძი.

თუ ანდერძით მემკვიდრეობისას სამკვიდრო მოწმობაში აღნიშნულია მემკვიდრეთა ნათესაური ან სხვა ურთიერთობა სამკვიდროს დამტოვებელთან (მემკვიდრეთა სურვილისამებრ), ნოტარიუსი გამოითხოვს ამ ურთიერთობის დამადასტურებელ დოკუმენტს.

98. ანდერძისმიერი მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის გაცემის დროს მემკვიდრის მიერ წარმოდგენილი ანდერძის დედანი ან ასლი რჩება ნოტარიუსთან.

მემკვიდრის სურვილისამებრ სამკვიდრო მოწმობას შეიძლება დაერთოს სანოტარო წესით დამოწმებული ანდერძის დედანი ან მისი ასლი.

99. თუ სამკვიდრო ქონების შემადგენლობაში შედის მიწის ნაკვეთი, საცხოვრებელი სახლი, ბინა (ან მათი ნაწილი), ნოტარიუსი მესაკუთრისაგან მოითხოვს უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტის ამონაწერს საჯარო რეესტრიდან. თუ სამკვიდრო ქონება დატვირთულია სხვა პირთა უფლებებით ნოტარიუსი ამის შესახებ აცნობებს სესხის გამცემს, რომ სესხის მიმღების მემკვიდრეებს მიეცათ სამკვიდრო მოწმობა.

თუ სახლზე ყადაღა სასამართლომ დაადო, სამკვიდრო მოწმობის გაცემა ჩერდება ყადაღის მოხსნამდე.

100. იმ ქონებიაზე მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის გაცემისას, რომელიც სპეციალურ რეგისტრაციას საჭიროებს (ავტომობილები, მოტოციკლები, მოტორიანი ნაგები და ა. შ.) ნოტარიუსი ამოწმებს ეკუთვნის თუ არა ეს ქონება სამკვიდროს დამტოვებელს (ტექნიკური პასპორტი, გემის

მოწმობა და სხვა), რასაც აღნიშნავს განცხადებაზე სამკვიდრო მოწმობის გაცემის შესახებ.

101. ნოტარიუსი, დაინტერესებულ პირებს განუმარტავს, რომ მიწის ნაკვეთზე, საცხოვრებელ სახლზე სამკვიდრო მოწმობა რეგისტრირებულ უნდა იქნას საცხოვრებელი სახლის ადგილსამყოფელის მიხედვით საჯარო რეესტრში, ხოლო სამკვიდრო მოწმობა ავტოსატრანსპორტო საშუალებებზე – ავტონსპექციის ორგანოებში.

102. სამკვიდრო მოწმობა მიეცემა ყველა მემკვიდრეს ერთად ან თითოეულს ცალ-ცალკე მათი სურვილისამებრ.

მოწმობის მისაღებად მემკვიდრის პირადად გამოცხადება სავალდებულო არ არის.

103. არასრულწლოვან, არაქმედუნარიან ან შეზღუდულ ქმედუნარიან მემკვიდრეთა სახელზე სამკვიდრო მოწმობის გაცემის შემთხვევაში, მათი ქონებრივი ინტერესის დაცვის მიზნით, ნოტარიუსი მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის ასლს უგზავნის სამეურვეო და სამზრუნველო ორგანოს მემკვიდრეთა საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

104. მემკვიდრეებს, რომლებმაც მიიღეს სამკვიდრო მოწმობა სამკვიდრო ქონების განსაზღვრულ ნაწილზე, შემდგომში ეძლევათ სამკვიდრო მოწმობა ქონების სხვა იმ ნაწილზეც, რაც მითითებული არ არის თავდაპირველად გაცემულ მოწმობაში.

სხვა ქონებაზე დამატებითი სამკვიდრო მოწმობის გაცემას დროს, თუ გამოცხადდნენ მემკვიდრეები, რომლებიც შეყვანილი არ ყოფილან ადრე გაცემულ მოწმობაში, ისინიც შეიძლება შეყვანილი იქნენ დამატებით სამკვიდრო მოწმობაში, მხოლოდ ყველა იმმემკვიდრის წერილობითი თანხმობით, რომლებმაც მემკვიდრეობა მიიღეს. განცხადებაზე მათი ხელმოწერის ნამდვილობა დამოწმდება ინსტრუქციაში ჩამოყალიბებული წესების შესაბამისად.

105. ნოტარიუსს უნდა ჰქონდეს მემკვიდრეობის საქმეთა სანოტარო დავთარი.

მემკვიდრეობის საქმეთა სააღრიცხვო დავთარში აღირიცხება განცხადებები მემკვიდრეობის მიღების, სამკვიდრო მოწმობათა გაცემის, სამკვიდრო ქონების ანგარიშში ხარჯების გაწვევის განკარგულებათა მიცემის, მემკვიდრეობაზე უარის თქმის შესახებ, კრედიტორთა პრეტენზიები, აგრეთვე განცხადებანი სამკვიდრო ქონების დასაცავად ზომების მიღების შესახებ.

ზემოაღნიშნულგანცხადებათა საფუძველზე გარდაცვლილის სახელზე დგება საქმე, რომელიც აღირიცხება მემკვიდრეობის საქმეთა აღრიცხვის ანბანურ დავთარში და მიეცემა ცალკე ნომერი.

ყველა შემდგომი განცხადება (დამატებითი, სხვა მემკვიდრეთა და კრედიტორთაგან შემოსული), აგრეთვე აღირიცხება მემკვიდრეობის საქმეთა აღრიცხვის დაეთარში.

ყველა განცხადებაზე აღინიშნება მათი შემოსვლის დრო და სამემკვიდრეო საქმის ნომერი.

სამემკვიდრეო საქმეში ჩაეკერება მემკვიდრეთაგან, სხვა პირთა და დაწესებულებათაგან გამოთხოვილი დოკუმენტები და მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის ეგზემპლარი.

თავი XI

მეუღლეთა საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების მოწმობის გაცემა

106. მეუღლეთა ერთობლივი წერილობითი განცხადების საფუძველზე, ორივეს ან ერთ-ერთ მათგანს, ეძლევა მოწმობა ქორწინების განმავლობაში შეძენილ საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების შესახებ.

საკუთრების უფლების მოწმობა გაიცემა მხოლოდ იმ ქონებაზე, რომელიც მეუღლეთა ერთობლივი საკუთრებაა, (თუ საქორწინო ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული) და არსებობს მოწმობის გაცემის დღისათვის.

მოწმობის გაცემისას ნოტარიუსი მოითხოვს საქორწინო ურთიერთობის დამადასტურებელ დოკუმენტს (ქორწინების მოწმობას, საქორწინო ხელშეკრულებას).

107. თუ იმ ქონების შემადგენლობაში, რომლის წილზეც გაიცემა მოწმობა, შედის მიწის ნაკვეთი, საცხოვრებელი სახლი, ბინა (ან მათი ნაწილი), სააგარაკო, სამშენებლო ამხანაგობა, მარეგისტრირებელ ორგანოში სპეციალურ აღრიცხვაზე მყოფი ავტომობილსატრანსპორტო საშუალებანი და სხვა ქონება, ნოტარიუსი ამოწმებს, ეკუთვნით თუ არა აღნიშნული ქონება მეუღლეებს.

მიწის ნაკვეთზე საცხოვრებელ სახლზე, ბინაზე (ან მათ ნაწილზე) საკუთრების უფლების მოწმობის გაცემის დროს საჭიროა საჯარო რეესტრის ამონაწერი.

საკუთრების უფლების მოწმობის გაცემის შესახებ აღინიშნება მიწის ნაკვეთზე ან სახლზე უფლების განმსაზღვრელ დოკუმენტზე. მიწის ნაკვეთზე

საცხოვრებელ სახლზე ბინაზე (ან მათ ნაწილზე) საკუთრების უფლების მოწმობას გასცემს ის ნოტარიუსი, რომლის სამუშაო უბანშიაც მდებარეობს მიწის ნაკვეთი ან სახლი.

საკუთრების უფლების მოწმობას გასცემს ის ნოტარიუსი, რომლის სამუშაო უბანშიც მდებარეობს მეუღლეთა ერთად ცხოვრების პერიოდში შეძენილი ქონება.

108. ერთ-ერთი მეუღლის გარდაცვალების შემთხვევაში მეუღლეთა საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების მოწმობა ცოცხლად დარჩენილი მეუღლის განცხადებით გაიცემა სამკვიდროს გახსნის ადგილის მიხედვით, რის შესახებაც განემარტებათ მემკვიდრეებს, რომლებმაც მიიღეს მემკვიდრეობა.

შეტყობინებაში აღინიშნება მეუღლეთა საერთო ქონების შემადგენლობა, რომლის წილზე ცოცხლად დარჩენილი მეუღლე მოითხოვს საკუთრების უფლების მოწმობის გაცემას, აგრეთვე განმარტებულია უფლება, თუ როგორ უნდა მიმართოს მემკვიდრემ ცოცხლად დარჩენილი მეუღლის ქონებრივი მოთხოვნების სადაოდ გახდის შემთხვევაში სასამართლოს.

შეტყობინება იგზავნება ფოსტით, ხოლო სანოტარო ბიუროში გამოცხადებულ მემკვიდრეებს ნოტარიუსი სიტყვიერად ატყობინებს, რის შესახებაც აღინიშნება ცოცხლად დარჩენილი მეუღლის განცხადებაზე მემკვიდრეების ხელმოწერით.

თუ მემკვიდრეთა შორის არიან არასრულწლოვანი, არაქმედუნარიანი ან შეზღუდულ ქმედუნარიანი, შეტყობინება ეგზავნება მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს.

მეუღლეთა საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების მოწმობა ცოცხლად დარჩენილ მეუღლეს შეიძლება მიეცეს ქორწინების განმავლობაში შეძენილი საერთო ქონების ნახევარზე, თუ საქორწინო ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

109. ცოცხლად დარჩენილი მეუღლისათვის მეუღლეთა საერთო ქონებაში წილზე საკუთრების უფლების მოწმობის მიცემისას საჭიროა მეუღლის გარდაცვალების მოწმობა, გარდაცვალებულ მეუღლესთან განმცხადებლის საქორწინო ურთიერთობის დამადასტურებელი დოკუმენტი, მეუღლეთა ქონებაზე საერთო საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი (საქორწინო ხელშეკრულება ან მეუღლის განცხადება, რომ საქორწინო კონტრაქტი მეუღლეთა შორის არ არსებობს).

ერთ-ერთი მეუღლის გარდაცვალებისას საკუთრების უფლების მოწმობას გასცემს ნოტარიუსი სამკვიდროს გახსნის ადგილის მიხედვით.

ცოცხლად დარჩენილი მეუღლის თანხმობით შემკვიდრეთა წერილობითი განცხადებით, რომელთაც მიიღეს შემკვიდრეობა, შეიძლება განისაზღვროს გარდაცვლილი მეუღლის წილიც საერთო ქონებაში.

110. ნოტარიუსი განმარტავს, რომ მიწის ნაკვეთზე სახლზე ბინაზე (ან მათ ნაწილზე) საკუთრების უფლების მოწმობა რეგისტრირებულ უნდა იქნეს საჯარო რეესტრში, ხოლო ავტოსატრანსპორტო საშუალებებზე საკუთრების უფლების მოწმობა - სახელმწიფო ავტონისპექციის ორგანოში.

თავი XII

დოკუმენტების ასლებისა და მათი ამონაწერების სისწორის დადასტურება

111. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 41-ე მუხლის შესაბამისად ნოტარიუსი ადასტურებს დოკუმენტის პირისა და ამონაწერის სისწორეს დედანთან. დაუშვებელია პირადობის მოწმობის, სამხედრო ბილეთის, პარტიული ბილეთის, დეპუტატის მოწმობის ასლის დამოწმება, გარდა მათი თარგმანისა:

112. ამონაწერის სისწორე დედანთან შეიძლება დადასტურდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დოკუმენტი, რომლიდანაც კეთდება ამონაწერი, შეიცავს რამდენიმე ცალკეული, ერთმანეთთან დაუკავშირებელი საკითხის გადაწყვეტას. ამონაწერი უნდა ასახავდეს დოკუმენტის ნაწილის სრულ ტექსტს განსაზღვრულ საკითხზე.

113. დოკუმენტის ასლის სისწორეს ნოტარიუსი ადასტურებს იმ პირობით, თუ ასლის სისწორე დადასტურებულია სანოტარო წესით ან თუ დოკუმენტის ასლი გაცემულია იმ სახელმწიფო დაწესებულების, საწარმოს, ორგანიზაციის მიერ, სადაც შედგენილია დოკუმენტის დედანი, უკანასკნელ შემთხვევაში დოკუმენტის ასლი ჩამოყალიბებული უნდა იყოს მოცემული დაწესებულების, საწარმოს, ორგანიზაციის ბლანკზე, დასმული უნდა ჰქონდეს ბეჭედი და აღნიშნული იყოს, რომ დოკუმენტის დედანი ინახება მოცემულ დაწესებულებაში, საწარმოში, ორგანიზაციაში. ასლის სისწორე უნდა დადასტურდეს დაწესებულების, საწარმოს, ორგანიზაციის ხელმძღვანელის ხელმოწერით.

114. დოკუმენტის დადასტურებული ასლი ან მისი ამონაწერი შეჯერდება დედანთან.

მოქალაქის მიერ გაცემული ასლის სისწორე დასტურდება იმ შემთხვევაში, როდესაც დოკუმენტზე მოქალაქის ხელმოწერის ნამდვილობა

დადასტურებულია სანოტარო ორგანოს ან იმ ორგანიზაციის მიერ, სადაც მოქალაქე მუშაობს ან სწავლობს. იმ სახელმძღვანელოების (საბინაო საექსპლუატაციო უბნის) მიერ, სადაც იგი ცხოვრობს ანდა იმ სტაციონარული სამკურნალო დაწესებულების ადმინისტრაციის მიერ, რომელშიც იგი იმყოფება სამკურნალოდ.

თავი XIII

დოკუმენტზე ხელმოწერის ნამდვილობის დადასტურება

115. ნოტარიუსი ადასტურებს ხელმოწერის ნამდვილობას დოკუმენტზე, თუ მისი შინაარსი არ ეწინააღმდეგება კანონს და სხვა ქვეკანონურ აქტს.

ხელშეკრულებაზე, ანდერძზე, რწმუნებულებაზე და სხვა დოკუმენტზე, რომელშიც გადმოცემულია გარიგების შინაარსი, გარიგების მონაწილე პირის მაგიერ სხვა პირის ხელმოწერა შეიძლება დადასტურდეს იმ შემთხვევაში, თუ მას არ შეუძლია გარიგების დოკუმენტზე ხელის მოწერა თავისი ნაკლის, ავადმყოფობის ან სხვა პატივსადები მიზეზით.

116. თუ ფიზიკური ნაკლის, ავადმყოფობის ან სხვა მიზეზის გამო ხელმოწერას ასრულებს სხვა პირი, ნოტარიუსი არკვევს როგორც ხელმოწერი პირის, ისევე იმ პირის ვინაობას, რომლის მაგიერაც ის აწერს ხელს.

117. ნოტარიუსები ხელმოწერის ნამდვილობის დადასტურებისას არ ამოწმებენ დოკუმენტში ჩამოყალიბებულ ფაქტებს, არამედ მხოლოდ ადასტურებენ, რომ ხელმოწერა გარკვეულ პირს ეკუთვნის.

118. არ შეიძლება დოკუმენტზე მოქალაქის ხელმოწერის ნამდვილობის დადასტურება, თუ მასში დასტურდება ისეთი გარემოებანი, რომელთა დადასტურების უფლება მხოლოდ სახელმწიფო ორგანოს ეკუთვნის (მაგალითად, დაბადების, ქორწინების, გარდაცვალების ფაქტი და ა. შ.).

აღნიშნულ დოკუმენტზე ხელმოწერის ნამდვილობა შეიძლება დადასტურდეს იმ შემთხვევაში, თუ დოკუმენტი გათვალისწინებულია უცხოეთის სახელმწიფოს სასამართლოში ან სხვა ორგანოში წარსადგენად.

119. სახელმწიფო დაწესებულების, საწარმოსა და ორგანიზაციის თანამდებობის პირთა მიერ საბანკო იმ ბარათებზე ხელმოწერის ნიშნების დადასტურებისას, რომლებიც წარდგენილ უნდა იქნეს საბანკო დაწესებულებებში, ნოტარიუსები ამოწმებენ მათი ხელმოწერის ნამდვილობას.

უფლებამოსილების დასადასტურებლად ნოტარიუსს უნდა წარედგინოს ბრძანება თანამდებობის პირის დანიშვნის შესახებ ან ოქმი მისი არჩევის (დანიშვნის) შესახებ, დადგენილი წესით დამტკიცებული წესდება (ან დებულებ-

ბა), ანდა ხელმძღვანელის სახელზე ზემდგომი ორგანიზაციის მიერ გაცემული რწმუნებულება.

ბარათზე უნდა აღინიშნოს ამ ორგანიზაციის ბეჭდის ნიმუში, თუ ორგანიზაციას ბეჭედი არა აქვს წარდგენილი უნდა იქნეს ამ გარემოების დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი (ანგარიშის მფლობელის მიმართ ზემდგომი ორგანიზაციის მიერ გაცემული დოკუმენტი).

თავი XIV

ერთი ენიდან მეორეზე დოკუმენტის თარგმნის სისწორის დამოწმება

120. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 41-ე მუხლის შესაბამისად ნოტარიუსები ადასტურებს ერთი ენიდან მეორეზე დოკუმენტის თარგმნის სისწორეს იმ პირობით, თუ ნოტარიუსმა იცის შესაბამისი ენა.

თუ ნოტარიუსმა არ იცის შესაბამისი ენა, დოკუმენტების თარგმანი შეიძლება შეასრულოს თარჯიმანმა. თარჯიმნის ხელმოწერის ნამდვილობას ადასტურებს ნოტარიუსი. თუ თარჯიმანი ნოტარიუსისათვის ცნობილია, თარჯიმნის ხელმოწერის დამოწმება შეიძლება მის დაუსწრებლად.

121. თუ სანოტარო მოქმედების შესრულებისას (გარიგების დამოწმება, ასლის სისწორის დადასტურება და ა. შ.) ერთდროულად სრულდება სხვა ენაზე თარგმანიც, თარგმანი და დედანი თავსდება ერთ ფურცელზე-ორივე ტექსტი გვერდიგვერდ, ვერტიკალური ხაზით იმგვარად გაყოფილ ერთ გვერდზე, რომ ტექსტის დედანი მოთავსებული იყოს მარცხენა მხარეს, თარგმანი მარჯვენა მხარეს. თარგმანი უნდა შესრულდეს თარგმნილი დოკუმენტის მთელი ტექსტიდან და დამთავრდეს ხელმოწერებით. თარგმანს ხელს აწერს თარჯიმანი. დამადასტურებელი წარწერა კეთდება დოკუმენტისა და მისი თარგმნის ტექსტის ქვემოთ.

დედნისაგან ცალკე ფურცელზე მოთავსებული თარგმანი მიეკვრება დოკუმენტის დედანს, გაეყრება ზონარი და დადასტურდება ნოტარიუსის ხელმოწერითა და ბეჭდით.

თუ ნოტარიუსს წარუდგენენ მის მიერ ადრე ამ თავის მოთხოვნათა შესაბამისად დადასტურებულ თარგმანს, ნოტარიუსს შეუძლია დაადასტუროს აღნიშნული თარგმანის ასლები.

თავი XV

მოქალაქის ცოცხლად ყოფნის ფაქტის დადასტურება

122. ნოტარიუსი ადასტურებს მოქალაქის ცოცხლად ყოფნის ფაქტს.

18 წლამდე ასაკის არასრულწლოვანის ცოცხლად ყოფნის ფაქტი დასტურდება მისი კანონიერი წარმომადგენლების (მშობლების, მშვილებლების, მზრუნველების თხოვნით, ხოლო სასამართლოს მიერ შეზღუდულ ქმედუნარიანად ან არაქმედუნარიანად აღიარებული პირის მიმართ – მზრუნველისა და მეურვის თხოვნით.

123. მოქალაქის ცოცხლად ყოფნის ფაქტი დადასტურდება როგორც სა-
ნოტარო ბიუროში, ისევე სანოტარო ბიუროს გარეთ.

მოქალაქის ცოცხლად ყოფნის ფაქტის დასადასტურებლად ნოტარიუსი დაინტერესებულ პირზე გასცემს მოწმობას.

თავი XVI

მოქალაქის განსაზღვრულ ადგილას ყოფნის ფაქტის დადასტურება

124. ნოტარიუსი ადასტურებს მოქალაქის განსაზღვრულ ადგილას ყოფ-
ნის ფაქტს.

18 წლამდე ასაკის არასრულწლოვანის განსაზღვრულ ადგილას ყოფნის ფაქტი დასტურდება მისი კანონიერი წარმომადგენლების (მშობლების, მშვილებლების, მეურვეების ან მზრუნველობის) თხოვნით, ხოლო სასამართლოს მიერ შეზღუდულ ქმედუნარიანად ან არაქმედუნარიანად აღიარებული პირის მიმართ – მზრუნველობის ან მეურვეობის ორგანოს თხოვნით.

125. მოქალაქის განსაზღვრულ ადგილას ყოფნის ფაქტი დადასტურდება, მაშინ, როცა იგი გამოცხადდება სანოტარო ბიუროში. ისევე მაშინ, როცა ამ ფაქტს ადასტურებს ნოტარიუსი სანოტარო ბიუროს შენობის გარეთ.

126. მოქალაქის განსაზღვრულ ადგილას ყოფნის დასადასტურებლად ნოტარიუსი დაინტერესებულ პირებს მისცემს მოწმობას.

თავი XVII

ფოტოსურათზე გამოსახულ პირთან მოქალაქის იგივეობის ფაქტის დადასტურება

127. ნოტარიუსი ადასტურებს მოქალაქის იგივეობას წარმოდგენილ ფო-
ტოსურათზე გამოსახულ პირთან და ამის შესახებ გასცემენ მოწმობას.

ფოტოსურათი თავსდება გასაცემი მოწმობის ზედა მარცხენა კუთხეში, მოწმობა ნოტარიუსის ხელმოწერითა და ბეჭედით. ამასთან ბეჭედი ნაწილობრივ უნდა აისახოს ფოტო სურათზე, ნაწილობრივ კი - მოწმობაზე.

თავი XVIII

დოკუმენტის წარმოდგენის დროის ფაქტის დადასტურება

128. ნოტარიუსი ადასტურებს მათთანდოკუმენტის წარმოდგენის დროს და ამის შესახებ გასცემენ მოწმობას.

თავი XIX

ნოტარიუსის მიერ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა განცხადებების გადაცემა სხვა ფიზიკურ და იურიდიულ პირთათვის

129. ნოტარიუსს შეუძლია ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა განცხადებები გადასცეს სხვა ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, რისთვისაც იგი აღნიშნულ განცხადებებზე აკეთებს სპეციალურ წარწერას ან აგზავნის ფოსტით უკან დაბრუნების შეტყობინებით.

განცხადებები შეიძლება გადაიცეს აგრეთვე ტელეფაქსის, კომპიუტერული ქსელისა და სხვა ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით. ნოტარიუსს განცხადება წარედგინება ორ ეგზემპლარად, რომლიდანაც ერთ-ერთი იგზავნება ფოსტით, უკან დაბრუნების უწყებით, ხოლო მეორე - რჩება ნოტარიუსთან.

130. ნოტარიუსი პირის თხოვნით გასცემს მოწმობას განცხადების გადაცემის თაობაზე.

მოწმობაში მითითებული უნდა იქნეს განცხადების მიღებისა და გადაცემის თარიღი, აგრეთვე მისი შინაარსი.

განმცხადებლის სურვილით მოწმობაში შესაძლებელია მიეთითოს განცხადებაზე პასუხის მიღების თარიღი.

პირი, რომელიც მიმართავს ნოტარიუსს განცხადების გადაცემის თაობაზე, იხდის არა მხოლოდ აღნიშნული სანოტარო მოქმედებისათვის კანონით დაწესებულ საზღაურს, არამედ თავის თავზე იღებს მასთან დაკავშირებულ ხარჯებსაც.

ფულისა და ფასიანი ქაღალდების დეპოზიტში მიღება

131. ნოტარიუსი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 434-ე მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დამოუკიდებელ სადეპოზიტო ანგარიშზე იღებს მოვალისაგან ფულს და ფასიან ქაღალდებს კრედიტორისათვის გადასაცემად.

ფულს ან ფასიან ქაღალდებს ნოტარიუსი დეპოზიტში მიიღებს ვალდებულების შესრულების ადგილის მიხედვით. ვალდებულების შესრულების ადგილის განსაზღვრისას ნოტარიუსმა უნდა მიაქციოს ყურადღება არის თუ არა დაცული სამოქალაქო კოდექსის 362-363-ე მუხლების მოთხოვნები.

132. ფულისა და ფასიანი ქაღალდების დეპოზიტში მიღებისას ნოტარიუსი წინადადებას აძლევს მოვალეს წერილობით ან სიტყვიერად აცნობოს თავისი სახელი, გვარი, (ან ორგანიზაციის დასახელება) და მისამართი, იმ პირის დასახელება და ცნობილი მისამართი, რომლისთვისაც გადასაცემად შეტანილია ფული ან ფასიანი ქაღალდები და მიზეზი, თუ რატომ უშუალოდ არ შეასრულა ვალდებულება. მოვალეს ასევე შეუძლია მიუთითოს დასაბუთება და ანგარიში, რომლის მიხედვითაც კეთდება შესატანი.

ნოტარიუსი იღებს რა სანოტარო ბიუროს დეპოზიტში ვალდებულების საგანს (ფული, ფასიანი ქაღალდები), არ ამოწმებს შენატანის საფუძველს, ე. ი. კრედიტორის უფლებათა და მოვალის ვალდებულებათა წარმოქმნის საფუძველს.

133. დეპოზიტში ფულის ან ფასიანი ქაღალდების შემტან პირს ნოტარიუსი აძლევს ქვითარს შენატანის შესახებ.

მოვალის თხოვნით წარწერა შეტანის შესახებ შეიძლება გაკეთდეს აგრეთვე წარმოდგენილ დოკუმენტზე, რომელიც აღასტურებს დავალიანებას.

134. ნოტარიუსი ფულისა და ფასიანი ქაღალდების მიღების შესახებ აცნობებს კრედიტორს და მისი თხოვნით მისცემს მას კუთვნილ ფულს ან ფასიან ქაღალდებს.

თუ კრედიტორის მისამართი მოვალეს არ აღუნიშნავს და ნოტარიუსისათვის ეს მისამართი უცნობია, მოვალეს აფრთხილებენ, რომ ფულის ან ფასიანი ქაღალდების შეტანის შესახებ კრედიტორის შეტყობინება მას ეკისრება.

135. თუ ფული ან ფასიანი ქაღალდი ნოტარიუსმა ფოსტით ან საკრედიტო დაწესებულების მეშვეობით მიიღეს, მიღებული თანხიდან დაიქვითება სა-

ნოტარო მოქმედების შესრულებისათვის დადგენილი საზღაური, ხოლო ნაშთი დეპოზიტში მიიღება.

136. ფულისა და ფასიანი ქაღალდების იმ პირისათვის დაბრუნება, რომელმაც ისინი დეპოზიტში შეიტანა (დეპიტორი), შეიძლება მხოლოდ იმ პირის წერილობითი თანხმობით, რომლის სასარგებლოდაც შეიტანეს ფული ან ფასიანი ქაღალდი (კრედიტორი), ანდა სასამართლოს დადგენილებით.

137. ნოტარიუსის სპეციალურ სადეპოზიტო ანგარიშზე სადეპოზიტო თანხების შენახვა განისაზღვრება შემდეგი ვადებით:

მოქალაქისადმი გადასაცემი სადეპოზიტო თანხები ექვსი წლის განმავლობაში;

იურიდიული პირისათვის – სამი წლის განმავლობაში;

სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფი დაწესებულებებისათვის გადასაცემი სადეპოზიტო თანხები ინახება იმ წლის 31 დეკემბრამდე, როცა ეს თანხები იქნა შეტანილი, ხოლო გადაუწყვეტელი სასამართლო საქმეების მიხედვით დეპოზიტში შეტანილი თანხები ინახებ იმ წლის 31 დეკემბრამდე, როცა სასამართლომ გამოიტანა გადაწყვეტილება.

ამ ვადების გასვლის შემდეგ მოუკითხავი სადეპოზიტო თანხები ჩაირიცხება სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავალში, გარდა სანოტარო მოქმედების შესრულებისათვის დაქვითული თანხისა.

მოუკითხავი სადეპოზიტო თანხები სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავალში გადაირიცხება აღნიშნული ვადების გასვლიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა.

138. სადეპოზიტო თანხების აღრიცხვა წარმოებს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

თავი XX

სააღსრულებო წარწერების შესრულება

139. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 41-ე მუხლის შესაბამისად ფულის გადასახდევინებლად ან მოვალისაგან ქონების გამოსათხოვად ნოტარიუსი დაინტერესებულ პირთა წერილობითი განცხადებით დოკუმენტზე ასრულებს სააღსრულებო წარწერას, რომელიც ადასტურებს დავალიანებას.

იმ დოკუმენტების ნუსხას, რომელთა მიხედვით დავალიანებას უდავო წესით, სააღსრულებო წარწერის საფუძველზე გადაახდევინებენ ადგენს საქართველოს კანონმდებლობა.

დოკუმენტებზე ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების დავალიანების შესახებ სააღსრულებო წარწერა არ სრულდება.

140. სააღსრულებო წარწერა სრულდება თუ:

წარმოდგენილი დოკუმენტების მიხედვით უდავოა დავალიანება ან მოვალის სხვა პასუხისმგებლობა გადამხდევინებლის წინაშე;

სარჩელზე უფლების წარმოშობის დღიდან გასული არ არის ფიზიკური პირებისათვის ექვსი წელი, ხოლო იურიდიული პირებისათვის – ერთი წელი.

თუ იმ მოთხოვნის მიმართ, რომელზეც უნდა გაიცეს სააღსრულებო წარწერა, კანონით დაწესებულია ხანდაზმულობის სხვა ვადა, სააღსრულებო წარწერა გაიცემა ამ ვადის ფარგლებში.

ვადა, რომლის განმავლობაშიც უნდა შესრულდეს სააღსრულებო წარწერა, გამოანგარიშება იმ დღიდან, როცა გადამხდევინებელს გადაეცა ნუსხაში აღნიშნული დოკუმენტები, რომლებითაც დავალიანების გადახდევინება წარმოებს უნაყოფო წესით სააღსრულებო წარწერების საფუძველზე.

141. სააღსრულებო წარწერაში უნდა აღინიშნოს:

სააღსრულებო წარწერის შემსრულებელი ნოტარიუსის გვარი და ინიციალები;

გადამხდევინებლის დასახელება და მისამართი;

მოვალის დასახელება და მისამართი;

გადახდევინების ვადა;

გადასახდევინებელი თანხა ან გამოსათხოვარი საგნები, კუთვნილი საურავი და პროცენტი, თუ ასეთი ეკუთვნის;

გადამხდევინებლის მიერ გადახდილი ან მოვალის მიერ გადახდილი თანხები;

სააღსრულებო წარწერის შესრულების თარიღი (წელი, თვე, რიცხვი);

სანოტარო რეესტრში სააღსრულებო წარწერის რეგისტრაციის ნომერი;

სააღსრულებო წარწერის შემსრულებელი ნოტარიუსის ხელმოწერა და სანოტარო ბიუროს გერბიანი ბეჭედი.

142. სააღსრულებო წარწერა სრულდება დოკუმენტის დედანზე, რომელიც ადასტურებს დავალიანებას.

დავალიანების დამადასტურებელი დოკუმენტისაგან ცალკე სააღსრულებო წარწერა არ სრულდება.

თუ დავალიანების დამადასტურებელი დოკუმენტის მიხედვით გადახდევინება უნდა განაწილვადდეს, სააღსრულებო წარწერა თითოეული გადახდევინების მიხედვით უნდა შესრულდეს ამ დოკუმენტის ასლზე ან მოვალის პირადი ანგარიშის ამონაწერზე. ამ შემთხვევაში დავალიანების დამადასტურებელი დოკუმენტის დედანზე აღინიშნება შესრულებული სააღსრულებო წარწერა გადასახდევინებელ თანხაზე, თარიღისა და იმ ნომრის ჩვენებით, რომლითაც იგი რეგისტრირებულია სანოტარო მოქმედების სარეგისტრაციო ჟურნალში.

143. ნოტარიუსი ადგენს დავალიანების დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი, მოვალის პირადი ანგარიშის ამონაწერის და სააღსრულებო წარწერის ასლს.

ერთი და იგივე ვალდებულების მიხედვით სააღსრულებო წარწერის ყოველი შემდგომი შესრულებისას დავალიანების დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლის განმეორებით წარდგენა საჭირო არ არის. ამ შემთხვევებში საკმარისია პირადი ანგარიშისა და ვალდებულების დედნის ამონაწერების ორი ეგზემპლარის წარდგენა. ამონაწერის ერთი ეგზემპლარი სააღსრულებო წარწერითა და ვალდებულების დედნით დაუბრუნდება გადამხდევინებელს, ხოლო მეორე ეგზემპლარი რჩება ნოტარიუსთან.

144. თუ რამდენიმე სააღსრულებო წარწერა სრულდება დავალიანების დამადასტურებელი ერთგვაროვანი ფორმის დოკუმენტებზე (მაგალითად, ბანკის სესხი, ბინის ქირა და ა. შ.), სანოტარო ბიუროში შეიძლება დარჩეს დავალიანების დამადასტურებელი დოკუმენტის ერთი ასლი (ერთ-ერთ მოვალეზე) და ყველა მოვალის სია, რომლებისთვისაც გადახდევინებაზე სრულდება სააღსრულებო წარწერები, ამასთან აღინიშნება მოვალეთა სრული დასახელება და მისამართები, გადასახდელთა ვადები, სააღსრულებო წარწერის მოხედვით გადახდევინების თანხები, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში – სხვა მონაცემებიც.

145. თუ სააღსრულებო წარწერის შესასრულებლად, დავალიანების დამადასტურებელი დოკუმენტის გარდა საჭიროა წარდგენილ იქნეს იმ დოკუმენტების ნუსხაში აღნიშნული სხვა დოკუმენტებიც, რომლებითაც დავალიანების გადახდევინება წარმოებს უდავო წესით სააღსრულებო წარწერის საფუძველზე, ისინი სააღსრულებო წარწერას არ დაერთვის, და რჩება ნოტარიუსთან.

146. სააღსრულებო წარწერები ჩეკებზე სრულდება გადამხდელის ან საანგარიშწორებო დაწესებულების ადგილსამყოფელის მიხედვით. სააღსრულებო წარწერას ნოტარიუსი ასრულებს მხოლოდ იმ პირობით, თუ არის გადამხდელის (ბანკის) ან საანგარიშწორებო დაწესებულების წარწერა იმის შესახებ, რომ ჩეკი წარდგენილ იქნა გასანაღდებლად წარდგენის დროის აღნიშვნით და არ გაუნაღდებიათ. სააღსრულებო წარწერის შესრულებისას მოწმდება, დროულად იქნა თუ არა წარდგენილი ჩეკი გასანაღდებლად („ჩეკის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის შესაბამისად).

სააღსრულებო წარწერა გაიცემა სამი თვის განმავლობაში იმ დღიდან, როცა გადამხდელმა (ბანკმა) უარი განაცხადა ჩეკის განაღდებაზე, ხოლო დამწერლისათვის, რომელმაც ჩეკი გაანაღდა, სამი თვის განმავლობაში განაღდების („ჩეკის შესახებ“ საქართველოს კანონი).

სააღსრულებო წარწერა სრულდება ჩეკის მფლობელის სურვილისამებრ, როგორც ჩეკის გამცემის მიმართ, ისევე ჩეკის მიხედვით პასუხისმგებელ წამწერალთა მიმართ.

სააღსრულებო წარწერის შესრულების შესახებ ნოტარიუსი აღნიშნავს რეესტრში და ჩეკის გადამცემს უგზავნის შეტყობინებას ჩეკის გაუნაღებლობისა და სააღსრულებლო წარწერის გაცემის შესახებ.

147. თუ გადამხდევინებელი ან მოვალე ფიზიკური პირი, სააღსრულებო წარწერა იძულებით აღსრულებისათვის შეიძლება წარდგენილ იქნას ექვსი წლის განმავლობაში მისი შესრულების დღიდან, ხოლო ყველა დანარჩენ მოთხოვნაზე, ერთი წლის განმავლობაში, თუ კანონმდებლობით დადგენილი არ არის სხვა ვადები.

თავი XXI

თამასუქის გადაუხდელობისათვის პროტესტის, აგრეთვე უაქცეპტო და დაუთარიღებელი აქცეპტის და ჩეკის გაუნაღებლობის დადასტურება

148. „თამასუქის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ნოტარიუსი ასრულებს თამასუქის გადაუხდელობისათვის პროტესტს, აგრეთვე მისი გაუნაღებლობის, გასანაღებლად მისი მიუღებლობის და დაუთარიღებელი აქცეპტის გამო.

149. თამასუქის პროტესტს მისი გაუნაღებლობის გამო ნოტარიუსი ასრულებს გადაუხდელობის ადგილსამყოფელის მიხედვით (დომიცილებული თამასუქი, ე. ი. თამასუქი, რომელიც მესამე პირმა უნდა გაანაღდოს), ხოლო თამასუქის პროტესტს გასანაღებლად მისი მიუღებლობისა და დაუთარიღებელი აქცეპტების გამო, გადაუხდელობის ადგილსამყოფელის მიხედვით.

150. თამასუქის გაუნაღებლობის გამო პროტესტის შესასრულებლად ნოტარიუსი თამასუქს მიიღებს თამასუქის განაღების თარიღის გავლის მომდევნო დღეს, მაგრამ არაუგვიანეს მომდევნო დღის 12 საათისა.

თამასუქის გასანაღებლად მიუღებლობის გამო პროტესტის შესასრულებლად თამასუქი შეიძლება მიღებულ იქნას იმ ვადი განმავლობაში, რაც „თამასუქის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონით დაწესებულია აქცეპტისათვის წარსადგენად, ხოლო თუ თამასუქი აქცეპტისათვის წარდგენილ იქნა ვადის უკანსაქნელ დღეს – არაუგვიანეს ამ ვადის მომდევნო დღის 12 საათისა.

თამასუქის პროტესტი სრულდება „თამასუქის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ ვადებში.

151. თამასუქის პროტესტის მიღების დღეს ნოტარიუსი გადამხდელს ან დომიცილიანტს (პირს, რომელიც იხდის დომიციირებულ თამასუქს) წარუდგენს მოთხოვნას თამასუქის განაღდების (ან აქცეპტის) შესახებ.

თუ გადამხდელი (დომიცილიანტი) გაანაღდებს თამასუქს, ნოტარიუსი პროტესტის გარეშე, დაუბრუნებს თამასუქს პირს, რომელმაც თამასუქი გაანაღდა, ამასთან თვით თამასუქზე გააკეთებს დაწესებული ფორმის წარწერას იმის შესახებ, რომ გადასახდელი და სხვა კუთვნილი თანხები მიღებულია.

თუ გადამხდელმა აქცეპტის შესახებ აღნიშნა გასაცემ თამასუქზე, თამასუქი დაუბრუნდება თამასუქის მფლობელს პროტესტის გარეშე.

152. იმ შემთხვევაში, თუ მიღებულია გადამხდელის (დომიცილიანტის) უარი — არ გაანაღდოს ან არ მიიღოს გასანაღდებლად თამასუქი, ანდა იგი არ გამოცხადდა ნოტარიუსთან, ნოტარიუსი შეადგენს დაწესებული ფორმის აქტს თამასუქის გაუნაღდებლობის ან გასანაღდებლად მისი მიუღებლობის გამო პროტესტის შესახებ და გააკეთებს შესაბამის ჩანაწერს რეესტრში, აგრეთვე აღნიშნავს თამასუქის გაუნაღდებლობის ან გასანაღდებლად მისი მიუღებლობის გამო პროტესტის შესახებ თვით თამასუქზე.

153. თუ გადამხდელის ადგილსამყოფელი უცნობია, თამასუქის პროტესტი სრულდება თამასუქის გადაღების ან აქცეპტის შესახებ მოთხოვნის წარუდგენლად, ამასთან შესაბამისი აღნიშვნა კეთდება აქტში პროტესტის შესახებ და სანოტარო მოქმედების სარეგისტრაციო ფურნალში.

154. გაპროტესტებული თამასუქი მიეცემა თამასუქმფლობელს ან მის უფლებამოსილ პირს.

155. ნოტარიუსი გადამხდელის ადგილსამყოფელის მიხედვით გასანაღდებლად იღებს ჩეკებს, რომლებიც წარდგენილია მათი გადაცემიდან ათი დღის შემდეგ, ხოლო უცხოეთის ჩეკებს — ექვსი თვის გასვლის შემდეგ, მაგრამ არა უგვიანეს ამ ვადის მომდევნო დღის 12 საათისა.

ნოტარიუსი იმავე დღეს წარუდგენს ჩეკს გასანაღდებლად ბანკს. ჩეკის გაუნაღდებლობის შემთხვევაში ნოტარიუსი დაადასტურებს ჩეკის გაუნაღდებლობას ჩეკზე წარწერის შესრულებით.

ჩეკმფლობელის თხოვნით ნოტარიუსი ჩეკის გაუნაღდებლობის შემთხვევაში სააღსრულებო წარწერას შეასრულებს ამ ინსტრუქციის XX თავში ჩამოყალიბებული წესების მიხედვით.

თავი XXII

დოკუმენტების მიღება შესანახად

156. ნოტარიუსი შესანახად იღებს დოკუმენტებს აღწერის მიხედვით. აღწერა დგება ორ ეგზემპლარად. მას ხელს აწერს პირი, რომელმაც ჩააბარა დოკუმენტები შესანახად და ნოტარიუსი.

აღწერის ერთი ეგზემპლარი რჩება სანოტარო ბიუროს საქმეებში, ხოლო მეორე ეგზემპლარი მიეცემა იმ პირს, რომელმაც ჩააბარა დოკუმენტები შესანახად (ანდერძის შენახვა).

დოკუმენტების მიღების დასადასტურებლად იმ პირს, რომელმაც ჩააბარა ისინი შესანახად, მიეცემა მოწმობა აღწერის ეგზემპლართურთ.

157. შესანახად მიღებული დოკუმენტები ინახება ცალკე პაკეტში სანოტარო ბიუროს ბეჭდით დალუქულ რკინის კარადებში ან სეიფებში.

158. შესანახად მიღებული დოკუმენტები უბრუნდება მათ ჩამბარებელს ან კანონით უფლებამოსილ პირს მას შემდეგ, რაც წარადგენენ მოწმობას და აღწერის ეგზემპლარს ნოტარიუსის ხელმოწერით, ანდა სასამართლოს დადგენილებით.

თავი XXIII

საზღვაო პროტესტების შესრულება

159. ნოტარიუსები გემის მფლობელის უფლებისა და კანონიერი ინტერესების დასაცავად მტკიცებულების უზრუნველყოფის მიზნით მიიღებენ გემის კაპიტანის განცხადებას იმ შემთხვევის შესახებ, რომელიც მოხდა ნაოსნობის ან ნავსადგურში დგომის და რომელიც შესაძლოა გახდეს მფლობელისათვის ქონებრივი მოთხოვნის წარდგენის საფუძველი.

160. განცხადება საზღვაო პროტესტის შესახებ უნდა შეიცავდეს შემთხვევის გარემოებათა და იმ ღონისძიებათა აღწერას, რომლებიც განახორციელა კაპიტანმა მისთვის მინდობილი ქონების დაცვის უზრუნველსაყოფად.

საზღვაო პროტესტის შესახებ განცხადებაში გადმოცემულ გარემოებათა დასადასტურებლად, გემის კაპიტანმა, ნავსადგურში გემის შესვლის მომენტიდან (თუ იგი ნავსადგურში მოხდა) არა უმეტეს შვიდი დღის ვადაში, განცხადებასთან ერთად უნდა წარუდგინოს ნოტარიუსს მიმოხილვისათვის გემის ყურნალი და კაპიტანის მიერ დამოწმებული ამონაწერი გემის ყურნალიდან.

161. განცხადება საზღვაო პროტესტის შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს ნავსადგურში გემის შესვლის მომენტიდან 24 საათის განმავლობაში. თუ შემთხვევა, რომლის გამოც აუცილებელია განცხადების შეტანა საზღვაო პროტესტის შესახებ, ნავსადგურში მოხდა, პროტესტი შეტანილ უნდა იქნეს შემთხვევის მომენტიდან 24 საათის განმავლობაში.

თუ შეუძლებელი აღმოჩნდა პროტესტის შეტანა დაწესებულ ვადაში, ამის მიზეზები უნდა აღინიშნოს განცხადებაში საზღვაო პროტესტის შესახებ.

162. ნოტარიუსი კაპიტნის განცხადების, გემის ჟურნალის მონაცემების, აგრეთვე თვით კაპიტნის და შესაძლებლობისამებრ გემის მეთაურთა შემადგენლობიდან არანაკლებ ორი მოწმისა და გემის ეკიპაჟიდან ორი მოწმის გამოკითხვის საფუძველზე შეადგენს დაწესებული ფორმის აქტს საზღვაო პროტესტის შესახებ და დაამოწმებს მას თავისი ხელმოწერითა და გერბიანი ბეჭდით. აქტის ეგზემპლარი მიეცემა კაპიტანს ან უფლებამოსილ პირს, ხოლო ეგზემპლარი, რომელსაც თან ერთვის კაპიტნის განცხადება და გემის ჟურნალის ამონაწერი, რჩება ნოტარიუსთან.

თავი XXIV

მტკიცებულებათა უზრუნველყოფა

163. დაინტერესებულ პირთა თხოვნით ნოტარიუსი ახდენს იმ მტკიცებულებათა უზრუნველყოფას, რომლებიც საჭიროა სასამართლო ან ადმინისტრაციულ ორგანოებში საქმის აღძვრის შემთხვევაში, თუ არსებობს იმის საფუძველი, რომ შემდგომში მტკიცებულებათა წარდგენა შეუძლებელია ან ძნელი გახდება.

ნოტარიუსები არ უზრუნველყოფენ მტკიცებულებებს იმ საქმეებზე, რომლებიც სანოტარო ბიუროებისადმი დაინტერესებულ პირთა მიმართვის მომენტში სასამართლოს ადმინისტრაციულ ორგანოს წარმოებაშია.

თუ აუცილებელი მტკიცებულებანიუნდა წარედგინოს უცხოეთის სახელმწიფოს სასამართლოს ან სხვა დაწესებულებას, მტკიცებულებათა უზრუნველყოფა ხდება იმის მიუხედავად, დაინტერესებულ პირის მიმართვის მომენტში საქმე უკვე არის თუ არა უცხოეთის სახელმწიფოს სასამართლოს ან სხვა დაწესებულების წარმოებაშია.

მტკიცებულებათა უზრუნველყოფით დაინტერესებულ პირს (მომავალ მოსარჩლეს, სავარაუდო მოპასუხეს) განცხადება შეაქვს ნოტარიუსთან.

თუ აუცილებელი მტკიცებულებანი უნდა წარედგინოს უცხოეთის სასამართლოს ან სხვა დაწესებულებას, მტკიცებულებათა უზრუნველყოფა ხდება იმის მიუხედავად, დაინტერესებულ პირის მიმართვის მომენტში საქმე უკვე არის თუ არა უცხოეთის სახელმწიფოს სასამართლოს ან სხვა დაწესებულების წარმოებაში.

164. მტკიცებულებათა უზრუნველყოფის წესით ნოტარიუსი დაჰკითხავს მოწმეებს, დაათვალიერებს წერილობით და ნივთიერ მტკიცებულებებს, ნიშნავს ექსპერტიზას.

165. მტკიცებულებათა უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით საპროცესო მოქმედების შესრულებისას ნოტარიუსი ხელმძღვანელობს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-14 თავით (109 -119 მუხლები).

166. ნოტარიუსი მტკიცებულებათა უზრუნველყოფის ადგილისა და დროის შესახებ ატყობინებს მეორე მხარეს და დაინტერესებულ პირებს, მაგრამ მისი გამოუცხადებლობა არ დააბრკოლებს მტკიცებულებათა უზრუნველყოფად შესასრულებელ მოქმედებას.

მტკიცებულებათა უზრუნველყოფა მეორე მხარისა და დაინტერესებული პირებისათვის შეიძლება იყოს.

167. მტკიცებულებათა უზრუნველყოფად საქმის წარმოების დამთავრების შემდეგ დაინტერესებულ პირს მიეცემა მტკიცებულებათა მტკიცებულებათა უზრუნველყოფის წესით შედგენილი ყოველი დოკუმენტის თითო ეგზემპლარი, ხოლო ყოველი დოკუმენტის თითო ეგზემპლარი რძება ნოტარიუსთან მასალებში.

168. მტკიცებულებათა უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული საპროცესო მოქმედების შესრულებისას ნოტარიუსი ხელმძღვანელობს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის შესაბამისად.

169. ნოტარიუსი მტკიცებულებათა უზრუნველყოფის ადგილისა და დროის შესახებ ატყობინებს მეორე მხარესა და დაინტერესებულ პირებს, მაგრამ მათი გამოუცხადებლობა არ დააბრკოლებს მტკიცებულებათა უზრუნველყოფად შესრულებულ მოქმედებას.

მტკიცებულებათა უზრუნველყოფა მეორე მხარისა და დაინტერესებული პირებისათვის შეუტყობინებლად შეიძლება მხოლოდ გადაუდებელ შემთხვევებში. ან მაშინ, როცა შეუძლებელია იმის გამორკვევა, თუ შემდგომში ვინ მიიღებს მონაწილეობას საქმეში.

გამოწვეული მოწმის, ან ექსპერტის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში ნოტარიუსი აცნობებს ამის შესახებ სასამართლოს მოწმის ან ექსპერტის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

170. ნოტარიუსი აფრთხილებს მოწმეებს და ექსპერტს, რომ დაეკისრებათ პასუხისმგებლობა განზრახ ცრუ ჩვენების ან დასკვნის მიცემისათვის და ჩვენების ან დასკვნის მიცემაზე უარისა და თავის არიდებისათვის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 197-ე და 198-ე მუხლების შესაბამისად.

171. მტკიცებულებათა უზრუნველყოფის წესით მოწმის დაკითხვის შესახებ ნოტარიუსი ადგენს ოქმს, რომელშიც აღინიშნება:

დაკითხვის თარიღი, დაკითხვის ჩამტარებელი ნოტარიუსის ინიციალ-
სახელი, გვარი, სანოტარო ბიუროს დასახელება.

მოწმის გვარი, სახელი, დაბადების წელი და საცხოვრებელი ადგილი. -
გაფრთხილება განზრახ ცრუ ჩვენებათა მიცემისა და ჩვენებათა მიცემა-
ზე უარისათვის პასუხისმგებლობის შესახებ.

მოწმის ჩვენების შინაარსი (მისთვის მიცემული შეკითხვები და მათზე
გაცემული პასუხები).

ოქმს ხელს აწერენ მოწმე, დაკითხვაში მონაწილე პირები და ნოტარიუ-
სი.

172. ექსპერტის დანიშვნის შესახებ ნოტარიუსს გამოაქვს დადგენილება,
რომელშიც აღინიშნება:

დადგენილების შედგენის თარიღი, დადგენილების გამომტანი ნოტარიუ-
სის ინიციალები და გვარი, სანოტარო ბიუროს დასახელება.

იმ პირის გვარი, სახელი და დაბადების წელი, რომლის თხოვნითაც
ინიშნება ექსპერტიზა, მისი საცხოვრებელი ადგილი.

საკითხები, რომლებზეც საჭიროა ექსპერტის დასკვნა.

იმ საექსპორტო დაწესებულების (ექსპერტის) დასახელება, რომელსაც
ევალება ექსპერტიზის ჩატარება. თუ ექსპერტიზის ჩატარება კონკრეტულ
პირს ევალება, მაშინ აღინიშნება მისი გვარი, სახელი, დაბადების წელი, საც-
ხოვრებელი ადგილი, სამუშაო ადგილი და თანამდებობა.

დადგენილება ხელს აწერს ნოტარიუსი.

ექსპერტიზის ჩატარების შესახებ დგება აქტი, რომელსაც ხელს აწერენ
ექსპერტი და ექსპერტიზაში მონაწილე პირები. ექსპერტის დასკვნას ხელს
აწერს ექსპერტი.

173. მტკიცებულებათა უზრუნველსაყოფად საქმის წარმოების შესახებ
მთხოვნელი პირისაგან სანოტარო ბიურო მოითხოვს შეიტანოს ბიუროში
საზღაური მოწმეთა და ექსპერტთა გასამრჯელოს ასანაზღაურებლად და
მტკიცებულებათა უზრუნველყოფის წარმოების სხვა ხარჯების დასაფარავად.
ექსპერტებისა და მოწმეებს მიეცათ გასამრჯელო საქმისაგან მათი მოწყვეტი-
სათვის იმ განაკვეთების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია სასამართლოში
მოწმეთა და ექსპერტთა გამოძახებისას გასამრჯელოს მისაცემად.

კარი IV

„ნოტარიატის შესახებ“ კანონმდებლობის გამოყენება უცხოელთა და მოქა-
ლაქეობის არმქონე პირთა მიმართ. უცხოეთის სახელმწიფოთა კანონმდებ-
ლობის გამოყენება, საერთაშორისო ხელშეკრულებანი და შეთანხმებანი

174. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 56-ე მუხლის შესაბამისად, სხვა სახელმწიფოს მოქალაქეებს და მოქალაქეობის არმქონე პირებს შეუძლიათ პირადად ან წარმომადგენლის მეშვეობით მოითხოვონ სანოტარო მოქმედების შესრულება იმავე წესით, როგორც საქართველოს მოქალაქეებმა.

175. „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონის 57-ე მუხლის თანახმად, სხვა სახელმწიფოებში გაცემულ დოკუმენტებს ნოტარიუსი მიიღებს, თუ ისინი ლეგალიზებულია კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

თუ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ან შეთანხმებებით, რომლებიც დადებულია საქართველოს მიერ, ან რომლებსაც იგი შეუერთდა, დადგენილია სანოტარო მოქმედებების შესრულების საქართველოს კანონებისაგან განსხვავებული წესი, ნოტარიუსი ხელმძღვანელობს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და შეთანხმებებით.

176. ნოტარიუსის მიერ დადასტურებული რწმუნებულება, როლმებიც გათვალისწინებულია საზღვარგარეთ მოქმედების შესასრულებლად და არ შეიცავს მითითებებს მისი მოქმედების ვადის შესახებ, ძალაში რჩება რწმუნებულების გამცემი პირის მიერ, მის გაუქმებამდე, რაც შეიძლება აღინიშნოს რწმუნებულების ტექსტში.

177. უცხოელი მოქალაქის გარდაცვალების შემდეგ საქართველოს ტერიტორიაზე დარჩენილი ქონების დაცვა, აგრეთვე ქონებაზე მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის გაცემასთან დაკავშირებული მოქმედებები ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

178. როცა მიღებულია ცნობა იმ სახელმწიფოს მოქალაქის გარდაცვალების შესახებ, რომელთანაც საქართველოს დადებული აქვს საერთაშორისო ხელშეკრულება ან შეთანხმება, რომელიც შეიცავს სამკვიდრო ქონების დაცვის ნორმებს, ნოტარიუსი ხელმძღვანელობს შესაბამისი ხელშეკრულებით ან შეთანხმებით. ისეთ შემთხვევებში, როცა საქართველოს ტერიტორიაზე არის გარდაცვლილის ქონება, ნოტარიუსი იღებს საჭირო ზომებს სამკვიდრო ქონების დასაცავად, განსაზღვრავს სამკვიდრო ქონების ოდენობასა და ღირებულებას, გამოარკვევს მემკვიდრეთა წრეს, შეამოწმებს ანდერძის არსებობასა და დაუყოვნებლივ შეატყობინებს ამის შესახებ იმ სახელმწიფოთა საელჩოს ან დიპლომატიურ წარმომადგენლობას, რომლის მოქალაქეც გარდაიცვალა.

თუ საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან შეთანხმებით მემკვიდრეობის საქმის წარმოება იმ უცხოეთის სახელმწიფოს დაწესებულებათა კომპეტენციას განეკუთვნება, რომლის მოქალაქეც გარდაცვლილია, სამკვიდრო მოძრავი

ქონება ნოტარიუსმა შეიძლება გადაცეს იმ სახელმწიფოს საელჩოს ან დიპლომატიურ წარმომადგენლობას მისივე თხოვნით.

ხელშეკრულებებში ხმარებული ცნება „უძრავი ქონება“ საქართველოში უნდა გავრცელდეს სამოქალაქო კოდექსის 149-ე მუხლით გათვალისწინებულ ობიექტებზე, ხოლო ცნება „მობრავი ქონება“ - ყველა სახის ქონებაზე.

179. იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა შესაბამისად, რომლებშიც მონაწილეობს საქართველო, ისეთ შემთხვევებში, როცა უცხოეთის სახელმწიფოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ფორმის მიხედვით შედგენილი ანდერძი მონადერძის გარდაცვალების შემდეგ წარედგინება ნოტარიუსს გასახსნელად და გამოსაცხადებლად, ნოტარიუსი აცხადებს ანდერძის შინაარსს, შეადგენს ოქმს ანდერძის მდგომარეობისა და შინაარსის შესახებ. ოქმში აღინიშნება ანდერძის შედგენის ტარილი, მისი წარმდგენი პირის სახელი, დოკუმენტის მდგომარეობა: დალუქული წარადგინეს იგი თუ გახსნილი, ხომ არ იყო შიგ გადაშლილი ადგილები, შესწორებანი ან ხარვეზები. ოქმს ხელს აწერენ სახელმწიფო ნოტარიუსი და ანდერძის წარმდგენი პირი.

იგივე პირები ხელს აწერენ ანდერძის ყოველ გვერდს. თუ ანდერძი ნოტარიუსთან დალუქული ინახებოდა, მთელ ზემოაღნიშნულ მოქმედებას ნოტარიუსი ერთპიროვნულად ატარებს.

180. საზღვარგარეთ უცხოეთის ხელისუფალთა მონაწილეობით შედგენილ ან მათგან გამოსულ დოკუმენტებს საქართველოს სანოტარო ბიუროები იღებენ იმ პირობით, თუ ისინი ლეგალიზებულია საგარეო საქმეთა სამინისტროს შესაბამისი ორგანოების მიერ.

საქართველოს ნოტარიუსები ასეთ დოკუმენტებს ლეგალიზაციის გარეშე იღებენ იმ შემთხვევებში, როცა ეს გათვალისწინებულია საქართველოს კანონმდებლობით, იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებებითა და შეთანხმებებით, რომლებშიც მონაწილეობს საქართველო.

181. ნოტარიუსი დადგენილი წესით ასრულებს უცხოეთის იუსტიციის ორგანოებისაგან მიღებულ დავალებებს ცალკეულ სანოტარო მოქმედებათა შესრულების შესახებ და მიმართავს უცხოეთის იუსტიციის ორგანოებს დავალებით - შეასრულონ ცალკეული სანოტარო მოქმედებანი, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა:

დავალების შესრულება ეწინააღმდეგება საქართველოს სუვერენიტეტს ან ეზუქრება უშიშროებას.

დავალების შერულება არ განეკუთვნება საქართველოს კანონმდებლობით ნოტარიუსისათვის მინიჭებულ კომპეტენციას.

უცხოეთის იუსტიციის ორგანოების დავალებანი ცალკეულ სანოტარო მოქმედებათა შესრულების შესახებ, სრულდება საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე.

182. უცხოეთის იუსტიციის ორგანოებთან საქართველოს ნოტარიუსების ურთიერთობის წესს განსაზღვრავს საქართველოს კანონმდებლობა, საერთაშორისო ხელშეკრულებანი და შეთანხმებანი, რომლებშიც მონაწილეობს საქართველო.

ნოტარიუსები სამართლებრივი ხელშეკრულებებითა და სხვა საერთაშორისო შეთანხმებებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში უშუალოდ უკავშირდებიან საკონსულო წარმომადგენლებს. დანარჩენ შემთხვევებში ნოტარიუსების ურთიერთობა საკონსულო და დიპლომატიურ დაწესებულებებთან ხორციელდება საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეშვეობით.

183. საქართველოს ნოტარიუსები უზრუნველყოფენ უცხოეთის სახელმწიფოთა ორგანოებში საქმის წარმოებისათვის საჭირო მტკიცებულებების მოპოვებას.

184. თუ იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან შეთანხმებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო, დადგენილია საქართველოს კანონმდებლობისაგან განსხვავებული სანოტარო მოქმედების წესები, მაშინ სანოტარო მოქმედების შესრულებისას გამოიყენება საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან შეთანხმებით დადგენილი წესები.

185. საქართველოს "ნორმატიული აქტების შესახებ" კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად, იუსტიციის მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული "ნოტარიუსის მიერ სანოტარო მოქმედების შესრულების წესის შესახებ" ინსტრუქციის ძალაში შესვლით ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს იუსტიციის მინისტრის მიერ 1997 წლის 8 იანვარს დამტკიცებული ინსტრუქცია "ნოტარიუსების მიერ სანოტარო მოქმედებების შესრულების წესის შესახებ".

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო

შ.პ.ს. "იურიდიული ლიტერატურა"

თბილისი რუსთაველის გამზირი №30

შეკვეთა №30 ტირაჟი 500